

Årsberetning 2022

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Befolkningsutvikling	4
Økonomiske hovedtall og analyser	6
Lønn og personale	16
Sentraladministrasjonen og fellesfunksjoner	20
Sektor oppvekst.....	31
Sektor helse og omsorg	36
Sektor teknikk og landbruk	41

Forord

Nok en gang leverer Tydal kommune et meget godt økonomisk resultat. Årsregnskapet for 2022 viser et positivt netto driftsresultat korrigert for øremerkede midler på 21, 2 mill. kr. Det utgjør hele 12 % av driftsinntektene. Dette skyldes først og fremst at vi for første gang i historien har fått tatt ut full kvote i forhold til konsesjonskrafta. Vi er tildelt 110 GWH og de siste årene har vi ligget på et normalt forbruk på ca. 40 GWH. Det er den mengden vi kan gå ut å selge. I og med at Tydal Datacenter kom i gang med drift i august 2022 nådde vi max uttak på 110 GWH og med en god pris ga det gode resultater. Det skal også i tillegg nevnes at Tydal Datacenter har generert 10 nye arbeidsplasser. Det jobbes med å få til ringvirkninger av overskuddsvarmen som datasenteret produserer.

Vi har fortsatt noen utfordringer i forhold til folketallet, men sett med positive øyne så har vi ligget stabilt de siste årene uten ytterligere store nedganger. Det jobbes aktivt med å skape bolyst og legge til rette for at folk skal flytte til bygda. Vi prøvde i 2022 en garantiordning for oppsett av nye hus. Her ble det ett firma som søkte om denne ordningen og resultatet av det vil vi se i 2023 når det settes opp nye eneboliger i Søliåsen.

Vi har også i 2022 kommet godt i gang med vårt store prosjekt nytt helse- og administrasjonsbygg. Prosjektleder kom på plass i mai og i oktober fattet kommunestyret et vedtak om å utrede 3 alternativer. I forbindelse med prosjektet har det vært jobbet mye med innbyggerinvolvering og vi har hatt flere folkemøter for å presentere prosjektet. Engasjementet virker stort. Det har vært en enorm interesse fra entreprenørfirma når det gjelder prosjektet. Dette blir sett på som et nytt og spennende prosjekt der gjenbruk er en del av prosjektet og som gjør det spennende for flere av firmaene.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel kom i gang i 2022. Folkemøter ble arrangert i grendene med stort fram-møte og det kom inn mange forslag til ny plan. Plankontoret i Rennebu er engasjert for å bistå oss med planen.

Tydal kommune har sammen med andre kommuner i Trøndelag og Nordland med færre enn 2500 innbyggere vært med i prosjektet Distriktskommune 3.0. Stikkord for prosjektet er kommuneplanlegging, samfunnsutvikling, tjenestesign og forenkling. Prosjektet er initiert av Nordland fylkeskommune og Trøndelag Fylkeskommune. I tillegg deltar det representanter fra Statsforvalteren, Departementet, Ruralis og Nordlandsforskning. Prosjektet treffer godt de utfordringer som Tydal har. Prosjektet er tenkt avsluttet i 2023. I forlengelsen av dette prosjektet har Tydal kommune blitt utplukket til å være med i Regional Distriktsatsing. 6 kommuner i Trøndelag er plukket ut og denne type prosjekter er meget viktig for Tydal med tanke på å gjøre bl.a. planprosesser gode og effektive. I prosjektet Regional Distriktsatsing er det avsatt midler til egen prosjektleder i Tydal.

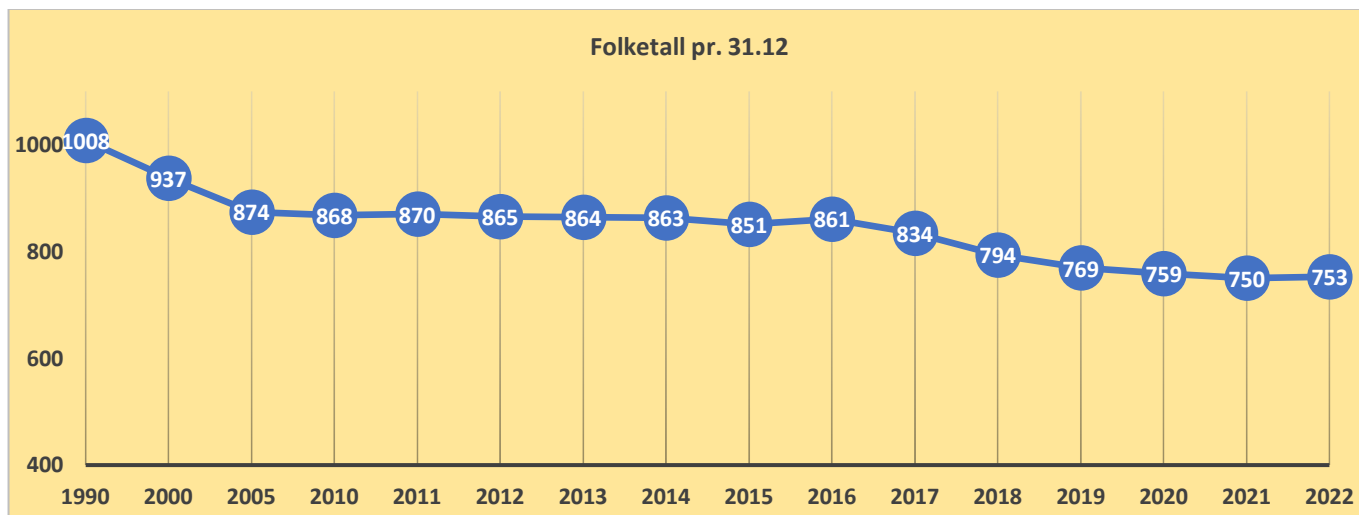
Som alltid er det mange små og store oppgaver som løses godt av de ansatte. De ansatte viser meget god arbeidsinnsats og kommunedirektøren vil takke for det arbeidet som legges ned i alle sektorer og enheter. Uten de ansatte har ikke Tydal kommune kunnet hatt det gode og høye tjenestenivået som vi har.

Tydal, 31.03.23

Sign.

Heidi Horndalen
Kommunedirektør

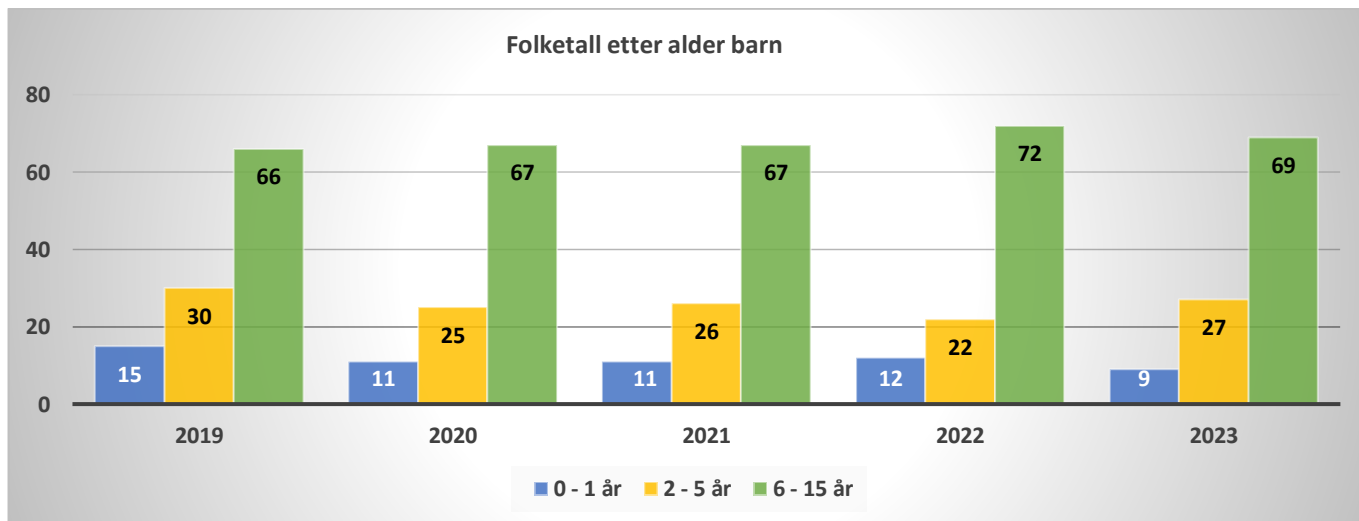
Befolkningsutvikling- og sammensetning

Figuren viser folketallsutvikling i Tydal fra 1990 til 31.12.22.

Folketallet har på det meste vært litt over tusen innbyggere tilbake i 1990. Perioden fra 2010 til 2016 var relativt stabil med mellom 868 og 861 innbyggere. Gjennom både 2018 og 2019 ble folketallet kraftig redusert. Fra 01.01.18 til 31.12.19 gikk folketallet ned med hele 65 personer. Det utgjør hele 8,2 %. Siste året økte folketallet med 3 personer til 753 som utgjør 0,4 %. De siste årenes befolkningsnedgang er blant de aller høyeste i landet. Befolkningsnedgangen er alvorlig bekymringsfull.

Folkemengde etter alder pr 01.01

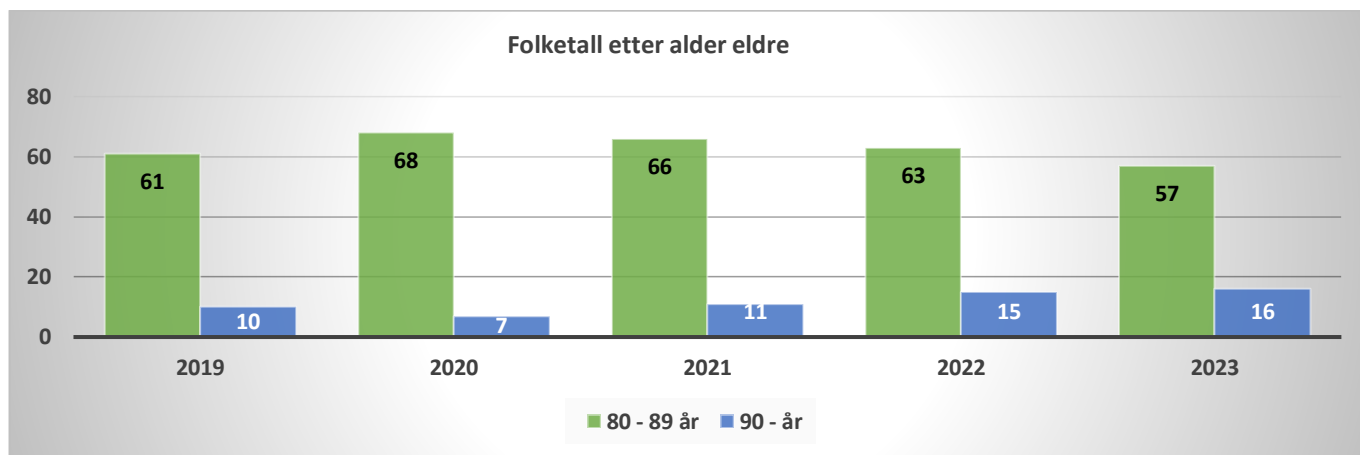

Figuren viser folketallet etter alder for barn.

Folketallet i aldersgruppen 0 – 1 år har gått noe ned de siste årene for så å falle med ytterligere 3 personer i 2022, og ved siste årsskiftet er det nå 9 barn. Nedgangen fra 2019 til 2022 utgjør nesten 40 %.

I aldersgruppen 2 – 5 år (barnehagealder) har barnetallet gått nedover de siste årene, men i 2022 ble det en økning på 5 til 27 barn. Det er likevel 3 færre barn ved utgangen av 2022 enn ved utgangen av 2018.

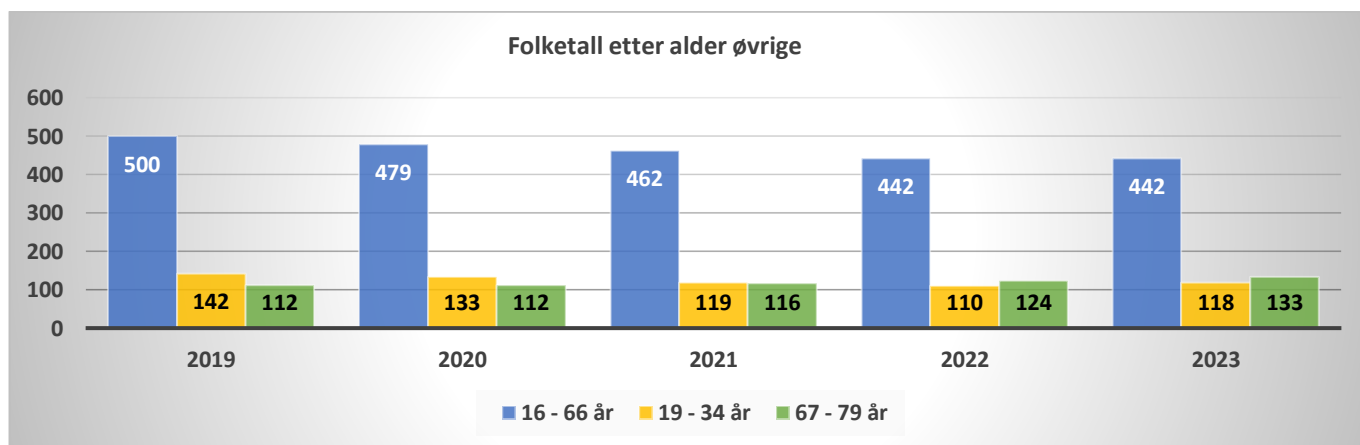
Folketallet i grunnskolealder har vært noenlunde stabilt de siste 5 årene med en reduksjon på 3 til 69 barn ved utgangen av 2022. Det er nå 3 flere barn enn i 2019.

Figuren viser folketallet for eldre.

I gruppen 80 – 89 år har folketallet det siste året gått ned med 6 til 57 personer (10 %). Siden år 2000 har antallet imidlertid økt med hele 19 personer tilsvarende 50 %.

For eldre over 90 år er det en økning på 6 personer (60 %) i forhold til 2019 mens det siste året var en økning på 1 til 16 personer. Små endringer i antallet gir store prosentvise utslag.

Figuren viser bl.a. folketallet for gruppen 16 – 66 år.

De aller fleste i aldersgruppen 16 – 66 år går i videregående skole eller tar høyere utdanning samt er i arbeidslivet. Siden 2019 har folketallet i denne gruppen sunket med 58 ned til 442 personer tilsvarende 12 %. Det siste året var antallet uforandret.

For gruppen 67 – 79 år viser utviklingen en økning siste året med 9 personer tilsvarende 7 %. Det er nå 21 flere personer i denne aldersgruppen enn i 2019.

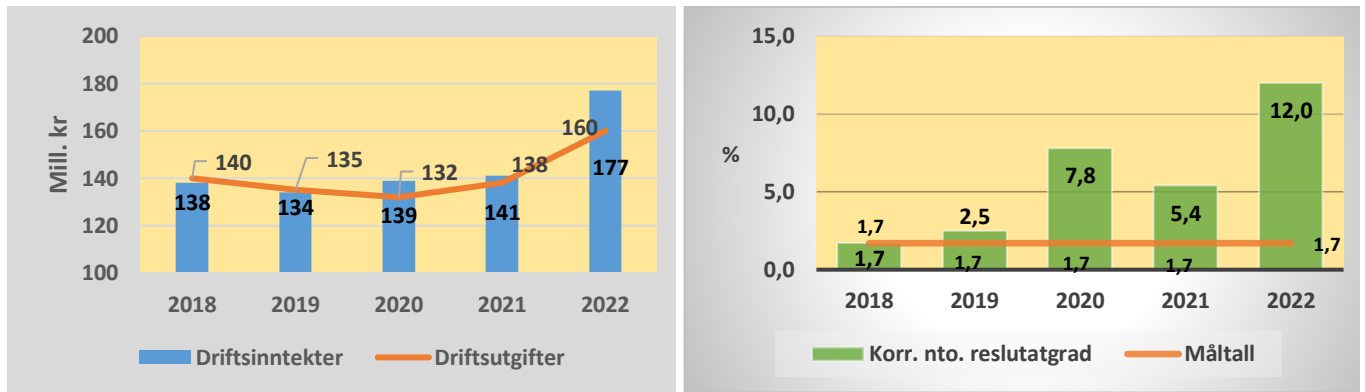
Ser vi mer spesifikt på aldersgruppen 19 – 34 år ser vi at folketallet siden 2019 i denne gruppen har sunket med 24 til 118 personer. Det tilsvarer en nedgang på hele 17 %. Siste året var det imidlertid en økning på 8 personer som utgjør 7 %.

Endringene i folketallet, og befolkningssammensetningen, vil påvirke kommunens inntekter de kommende årene. Inntektene vil påvirkes mest av de aldersgruppene hvor kommunen har mesteparten av sitt tjenestetilbud. Det er barn i barnehage- og skolealder samt eldre over 80 og 90 år. Det er for disse aldersgruppene kommunen mottar mest inntekter gjennom inntektssystemet. For mer informasjon om befolkningsprognoser vises det til økonomiplanen for perioden 2023 – 2026.

Økonomiske hovedtall og analyser

I årsberetningen vil det bli redegjort for den økonomiske situasjonen for kommunen pr 31.12.22. For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene korrigert for avsetning og bruk av bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og korrigeringene er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år. Disse korrigeringene fører også til både endret brutto driftsresultat og netto driftsresultat.

Utviklingen av driftsinntektene- og utgiftene samt netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Grafen til venstre viser utviklingen av de totale korrigerte driftsinntektene- og utgiftene, mens grafen til høyre viser netto driftsresultat i % av driftsinntektene (netto resultatgrad). Netto driftsresultat viser hvor stor del som kan brukes til å finansiere nye investeringer og avsetninger. Netto driftsresultat er den beste indikatoren på økonomisk balanse i kommunesektoren, som igjen er viktig for å sikre et godt og stabilt tjenestetilbud. Tallet må være positivt for at kommunen skal ha økonomisk bæreevne til å finansiere investeringer og avsetninger eller ta på seg nye driftstiltak. For 2022 fikk kommunen et korrigert netto driftsresultat på kr 21 235 000,-.

Korrigert netto driftsresultat målt mot kommunens eget mål

I forbindelse med behandlingen av økonomiplanen for perioden 2019 – 2022, og budsjettet for 2019, ble det vedtatt at for å skape en robust økonomi og tilstrekkelig handlingsrom, skal korrigert netto driftsresultat være minimum 1,7 %. Korrigert netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene (resultatgrad) ble for 2022 på 12 %, en økning på 6,4 prosentpoeng fra 2021. Det er betydelig over måltallet på 1,7 %, og anses som et meget godt resultat. Tilbake i 2020 var korrigert netto resultatgrad også meget høyt med 7,8 % mens den i 2017 var negativ med 1 %.

Positivt avvik mellom driftsbudsjett og driftsregnskap

Driftsregnskapet for Tydal kommune for 2022 er gjort opp med et positivt budsjettavvik før strykninger på kr 8 386 422,-. Det ble ikke nødvendig å gjennomføre forskriftspålagte strykninger i 2022. I samsvar med ny økonomiforskrift ble det avsatt kr 19 237 000,- til disposisjonsfondet i forbindelse med regnskapsavleggelsen.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisp.		Budsjettavvik i forhold til opprinnelig budsjett	
Tall i 1 000 kr	2022	Tall i 1 000 kr	2022
Netto driftsresultat	-20 107	Finansutgifter	500
Avsetninger til bundne driftsfond	7 666	Netto lavere forbruk sektorene	3 000
Bruk av bundne driftsfond	-8 746	Høyere konsesjonskraftinntekter	4 200
Overføring til investering ihht til årsbudsjett	1 950	Høyere erstatningskraft	400
Avsetning til disposisjonsfond i henhold til budsjett	10 851	Høyere vedlikeholdsutgifter	-600
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-8 386	Netto økning skatt og rammetilskudd	2 600
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-8 386		
Sum avsetning til disposisjonsfond	19 237		
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0		

Kommentarer til avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskap og opprinnelig budsjett

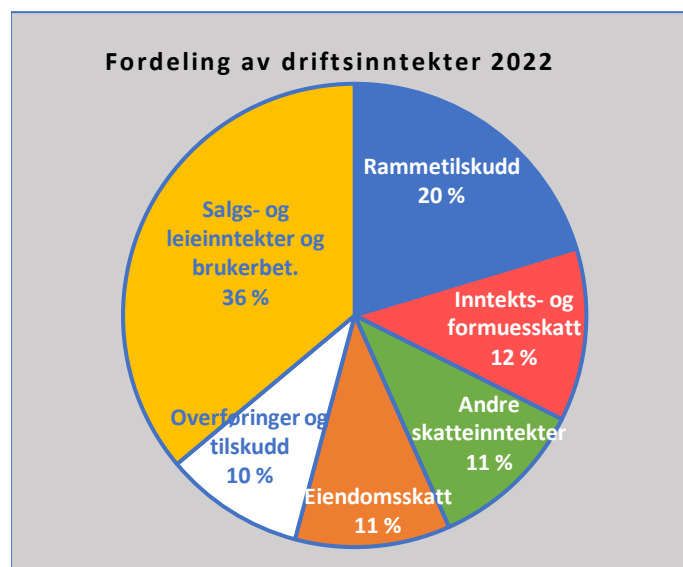
Kommunestyret vedtar budsjettet på overordnet nivå gjennom bevilgningsoversikter drift, bevilgningsoversikter investering og økonomisk oversikt etter art drift. Det redegjøres her for vesentlige avvik som ikke er kommentert eller forklart andre steder i denne delen av dokumentet.

Sektorene har til sammen et netto mindreforbruk på 3 mill. kr hvorav 2,3 mill. kr gjelder sektor helse og omsorg. Finansutgiftene ble 0,5 mill. kr lavere enn budsjettet. Konsesjonskraftinntektene ble 4,2 mill. kr høyere enn forventet og erstatningskrafta fra Kistafossen 0,4 mill. kr høyere enn forventet. Vedlikeholdskostnadene på bygg og anlegg ble 0,6 mill. kr høyere enn budsjettet.

Samlet viser skatteinntektene, inntektsutjevningen og rammetilskuddet en netto økning på 2,6 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett. I beløpet inngår 0,8 mill. kr i ekstra statstilskudd til dekning av kommunens merutgifter knyttet til koronapandemien og 1,8 mill. kr lavere trekk i inntektsutjevningen.

Bundne driftsfond har fått avvik hovedsakelig grunnet større bruk og avsetning til øremerkede formål innenfor oppvekst og omsorgstjenesten.

Driftsinntektene

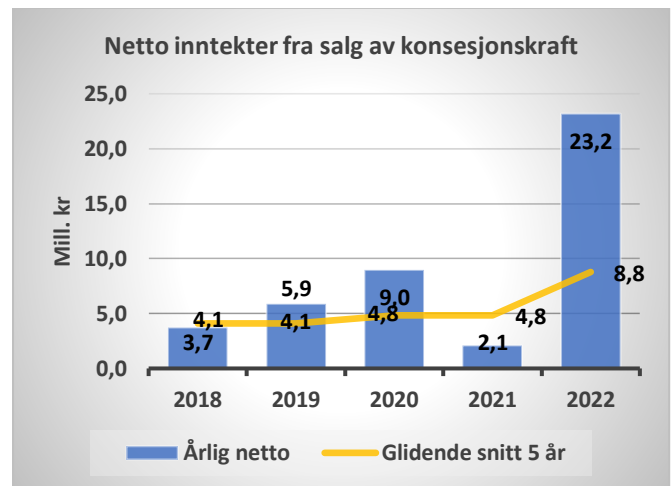
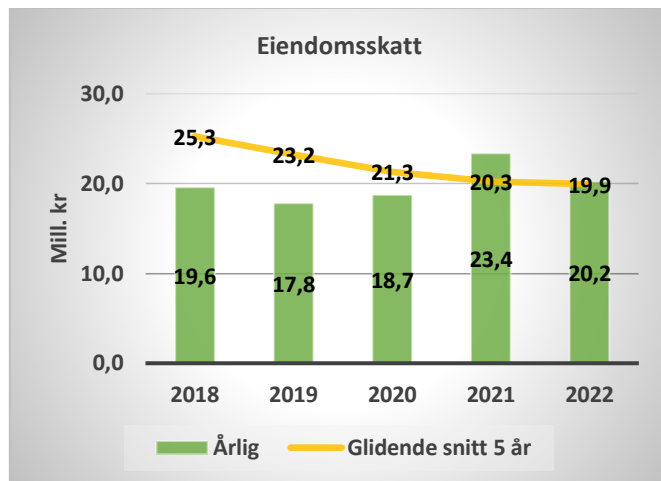

Tall i 1.000 kr	2 022	%
Rammetilskudd	37 529	20,3
Inntekts- og formuesskatt	22 244	12,1
Eiendomsskatt	20 181	10,9
Andre skatteinntekter	19 972	10,8
Overføringer og tilskudd	18 020	9,8
Salgs- og leieinntekter og brukerbet.	66 593	36,1
Sum dr.int. inkl. finansinnt.	184 539	100,0

De totale driftsinntektene økte i 2022 med 33,9 mill. kr til 184,5 mill. kr. Det tilsvarer en økning på hele 22,5 %. Hovedårsaken til inntektsøkningen er først og fremst en stor økning i konsesjonskraftinntektene. I tallene inngår også en nedgang i eiendomsskatteinntektene på 3 mill. kr.

Skatt på inntekt og formue samt rammetilskudd fra staten er de to største inntektskildene til kommunen. Til sammen utgjorde de i 2022 32,4 % av brutto driftsinntekter. Fra 2021 til 2022 økte disse inntektene med 2,1 mill. kr (3,7 %) til 59,8 mill. kr. Tallene inkluderer kompensasjonen i det løpende inntektsutjevnenende tilskuddet i rammetilskuddet. Foruten vanlig lønns- og prisvekst er det endringer i kostnadsnøkler og innbyggertilskudd samt statlige kompensasjoner i forbindelse med koronapandemien som ligger til grunn for endringen.

Eiendomsskattene og konsesjonskraft

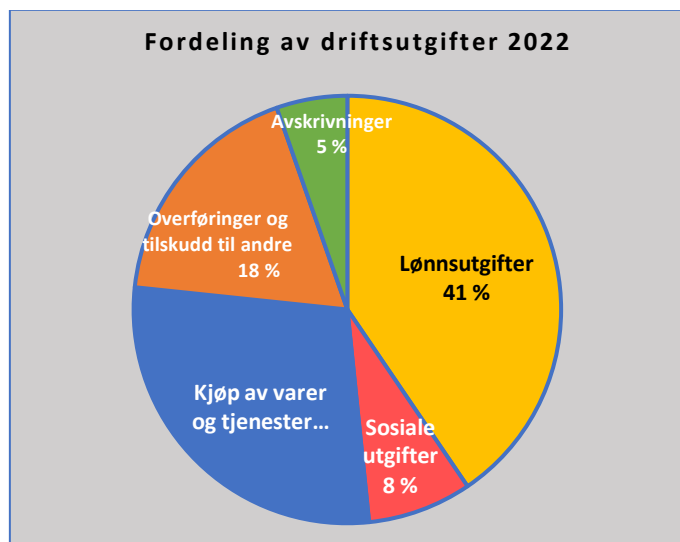
Eiendomsskattene utgjorde i 2022 20,2 mill. kr. eller 10,9 % av driftsinntektene. Det er en reduksjon på 3,2 mill. kr fra 2021. Beløpet i 2021 inkluderer utskrivning av økt eiendomsskatt for tidligere år på 1,2 mill. kr. Eiendomsskattene kan variere mye fra år til år hovedsakelig som følge av store variasjoner i kraftprisene. I 2023 er det budsjettet med 22,8 mill. kr i eiendomsskatt som inkluderer ca. 0,3 mill. kr i eiendomsskatt på den nye kraftlinja fra Stokkfjellet vindpark. Når vi ser på gjennomsnittsinntektene fra eiendomsskattene som glidende gjennomsnitt over 5 år, vil inntektene kunne være mer stabile. I perioden 2018 til 2022 varierte de årlig mellom 25,3 mill. kr og 19,9 mill. kr i 2022.

Nettoinntektene fra salg av konsesjonskraft utgjorde 23,2 mill. kr i 2022 og er historisk høye. Det er en økning på 21,1 mill. kr fra 2021 og 14,2 mill. kr fra 2020. Årsaken til den store økningen skyldes at kommunen kan ta ut hele konsesjonskraftmengden på 110 GWH mot tidligere 39 GWH som en følge av etableringen av Tydal Data Center AS. I tillegg oppnådde kommunen også en god salgspris for 2022.

Inntektene fra salg av konsesjonskraft kan variere svært mye fra år til år. Årsaken til svingningene i inntektene skyldes at prisene varierer mye fra år til år. Etableringen av datasenteret har også ført til en stor økning av konsesjonskraftmengden. Denne økningen vil med stor sannsynlighet føre til en «varig høyere» inntekt fra konsesjonskraft.

For 2023 er det budsjettet med 24 mill. kr i nettoinntekter fra salg av konsesjonskraft som er det høyeste noen gang. Kommunen oppnådde også en god salgspris for 2023.

Driftsutgiftene

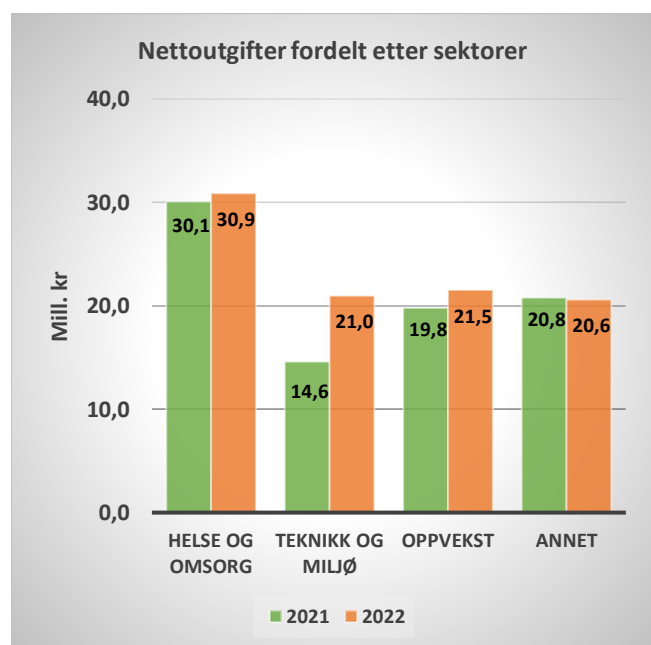

Tall i 1.000 kr	2022	%
Lønnsutgifter	68 512	40,5
Sosiale utgifter	13 330	7,9
Kjøp av varer og tjenester	47 852	28,3
Overføringer og tilskudd til andre	30 413	18,0
Avskrivninger	9 067	5,4
Sum dr.utgifter	169 174	100,0

I 2022 økte driftsutgiftene med 23 mill. kr til 169 mill. kr som tilsvarer en økning på 15,7 %. Personalet er den viktigste ressursen til kommunen. I 2022 gikk 81,8 mill. kr eller 48,4 % av de totale driftsutgiftene med til lønn og sosiale utgifter. Det er en økning på 2,5 mill. kr eller 3,2 % fra 2021. I tillegg kommer kjøp av tjenester fra vikarbyrå på 1,8 mill. kr og bemanningssamarbeid i Værnesregionen, Røros og Selbu. Medregnet dette er den totale andelen lønn og sosiale omkostninger en del høyere. Kommunens pensjonskostnader ble på 8,6 mill. kr og arbeidsgiveravgiften på 4,8 mill. kr i 2022.

Den store lønnsandelen viser at kommunen er en arbeidsintensiv serviceorganisasjon. Grunnen er at hovedformålet er å yte service til innbyggerne i form av undervisning, pleie, omsorg, fritidstilbud og for å legge forholdene til rette for husbygging og næringsutvikling m.m.

Utgifter fordelt etter sektorer

Annet omfatter politiske styringsorganer, sentraladministrasjonen, tilsyn og kontroll, VR IKT, lønn og regnskap, innkjøp servicekontor og fellesutgifter m.m.

Sektor helse og omsorg er den største sektoren med en netto ressursinnsats på 30,9 mill. kr i 2022, opp 0,8 mill. kr fra 2021. Økningen skyldes bl.a. ekstra stillingsressurs i omsorg og endret regnskapsføring.

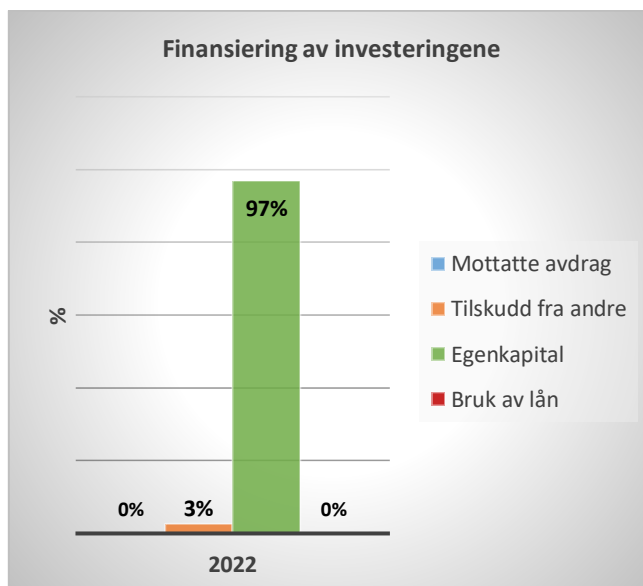
Sektor teknikk og miljø hadde en netto ressursinnsats på 21 mill. kr i 2022 som er en økning på 6,4 mill. kr i forhold til 2021. Økningen skyldes mange forhold, bl.a. overføring av landbruk til sektoren, økte driftskostnader på vei, bygg og anlegg m.m.

Sektor oppvekst hadde en netto ressursinnsats på 21,5 mill. kr i 2022 som er en økning på 1,7 mill. kr fra 2021. Økningen kommer hovedsakelig innenfor barnehagen og litt på voksenopplæring for flyktninger.

For mer informasjon om ressursinnsats og budsjettavvik i sektorene vises det til de enkelte kapitlene om sektorene.

Investeringene

Tall i 1.000 kr	2022	2022 (budsj)
Invest. i varige driftsmidler	4 858	6 680
Tilsk. til andres investeringer	0	0
Invest. i aksjer og andeler	413	500
Utlån av egne midler	0	0
Avdrag på lån	0	0
Årets finansieringsbehov	5 271	7 180
Kompensasjon mva.	188	930
Tilskudd fra andre	141	0
Salg av varige driftsmidler	2 969	0
Mott. avdr. på utl. egne midl.	0	0
Overføring fra driftsregnsk.	1 950	500
Bruk av lån	23	5 750
Sum finansiering	5 271	7 180

Investeringsregnskapet gjort opp i balanse

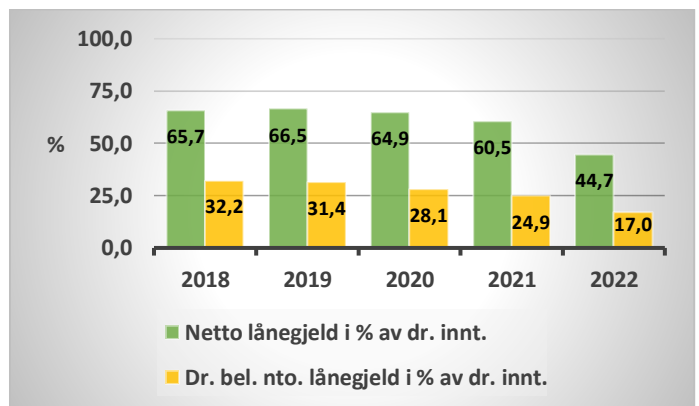
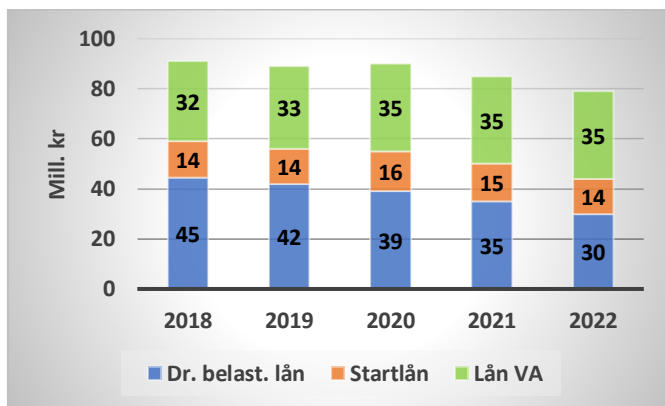
Investeringsregnskapet for 2022 er gjort opp i balanse. Årets budsjettavvik før strykninger utgjør kr 3 376 914,-. Etter forskriftspålagte strykninger (bruk av lån) utgjør budsjettavviket kr 0,-.

I 2022 ble det et finansieringsbehov i investeringsregnskapet på 5,3 mill. kr hvorav investeringer i varige driftsmidler utgjorde 4,9 mill. kr. De største investeringene er gjennomført i vann- og avløpsanleggene. Investeringsregnskapet er i 2022 belastet med kr 632 000,- i bruk av eget driftsmannskap på prosjekter i investeringsregnskapet. Investeringene for 2022 ble finansiert med 97 % i bruk av egenkapital (5,1 mill. kr) som er en meget stor egenkapitalandel og 3 % (0,2 mill. kr) i tilskudd. Egenkapitalfinansieringen omfatter salg av eiendom og overførte driftsmidler fra driftsregnskapet på 1,95 mill. kr.

Regnskapsreglene for investeringsregnskapet medfører at budsjettmessige overskridelser eller manglende finansiering av prosjekter, skal dekkes med frie midler og ubrukte lånemidler opp til samlet budsjettert beløp for investeringsregnskapet. Dette medfører at investeringsregnskapet må ses på som en helhet og ikke prosjektbasert som tidligere.

Det innbyrdes forholdet mellom finansieringskildene kan variere en god del fra år til år. Det har sammenheng med valg av finansieringskilde for det enkelte investeringsprosjekt. I enkelte tilfeller vil bruk av egenkapital være å foretrekke, mens andre ganger vil langsiktige lån være å foretrekke. Når det investeres i prosjekter som er tilskuddsberettiget vil denne andelen øke. Investeringer som har kort levetid bør en som hovedregel være tilbakeholdne med å finansiere med eksterne lån.

Langsiktig lånegjeld og netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene pr. 31.12

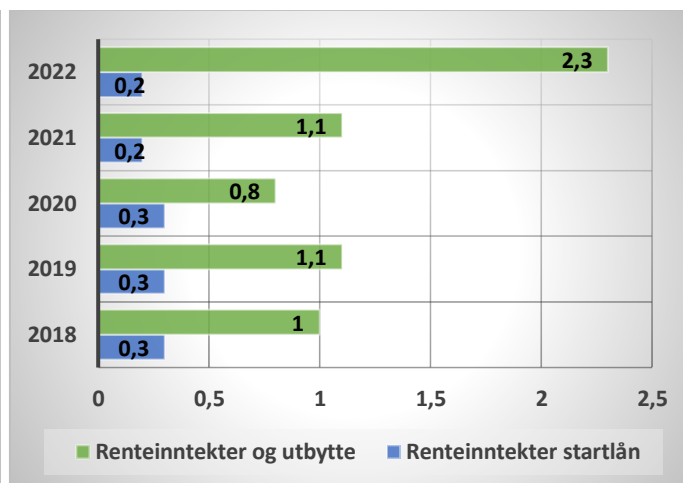
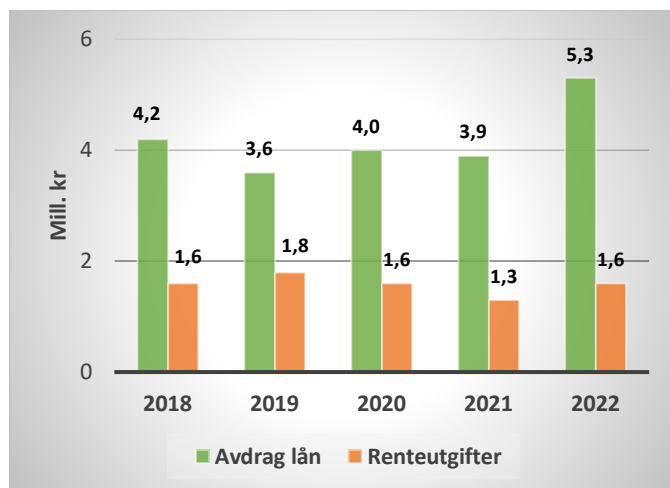
Den totale langsiktige lånegjelda utgjorde ved årsskiftet 79 mill. kr (toppen av stolpene) inkl. 14 mill. kr i formidlingslån (startlån) og 35 mill. kr til lån i vann- og avløpssektoren. Siste året ble den langsiktige lånegjelda redusert med netto 6,2 mill. kr. Budsjettert låneopptak på 3 mill. kr til startlån, og 15,7 mill. i kr i øvrige låneopptak, er ikke gjennomført. Bakgrunnen for det er at behovet for lån ble dekket med tidligere års udisponerte lånemidler.

Lånegjelda har de siste årene vært relativt stabil. Ikke alle lånene tynger like mye. Startlån og lån i avgiftssektorene utgjør til sammen ca. 49 mill. kr og belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat. Restgjelda som påvirker drifta, er pr. 31.12.2 på om lag 30 mill. kr (blå stolpe i diagrammet til venstre) og utgjør 38 % av den totale lånegjelda.

Netto total lånegjeld i prosent av driftsinntektene gikk fra 31.12.21 til 31.12.22 ned med 15,8 prosentpoeng til 44,7 %. Den driftsbelastende andelen av lånegjelda i prosent av driftsinntektene gikk ned med 7,9 prosentpoeng til 17 % fra 2021 til 2022. Årsaken til denne utviklingen er først og fremst stor økning i driftsinntektene og at det ikke ble opptatt nye lån i 2022.

Ved sammenligning av den totale gjeldsbelastningen med andre kommuner viser tallene at Tydal har vesentlig lavere lånegjeld i prosent av driftsinntektene enn kommunene i Trøndelag, og landsgjennomsnittet. For driftsbelastende låneandel finnes det dessverre ikke tilsvarende tilgjengelig statistikk.

Brutto finansutgifter- og inntekter

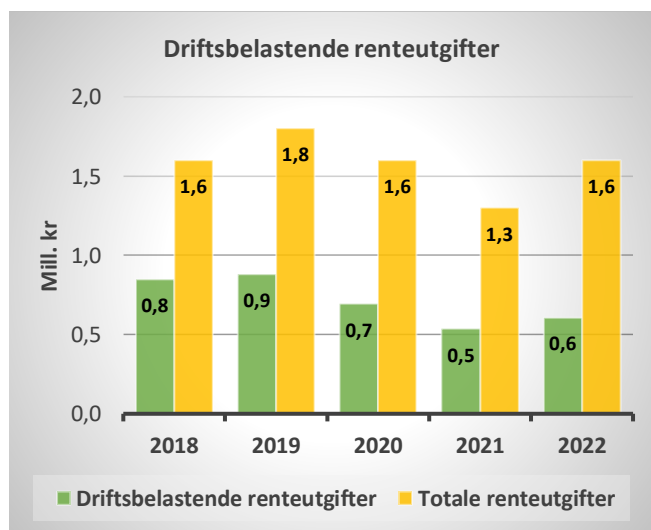
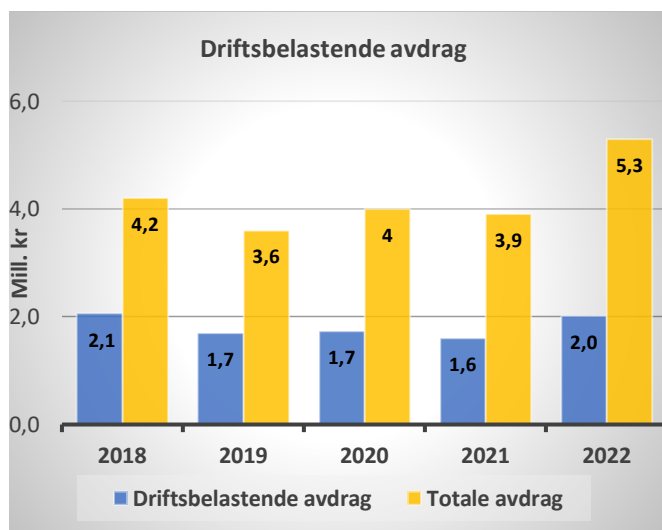

De totale renteutgiftene økte med 0,3 mill. kr til 1,6 mill. kr i 2022. Økningen følger av et høyere rentenivå. Gjennomsnittlig rente på våre innlån var i 2022 på 1,85 %.

Renteinntekter og utbytte utgjorde siste året 2,6 mill. kr hvorav 0,2 mill. kr gjelder renteinntekter på startlån og 2,1 mill. kr i ordinære renteinntekter og 0,4 mill. kr i utbytte. Samlet er disse inntektene 1,3 mill. kr høyere enn i 2021. Gjennomsnittlig rente på våre innskudd ble på 2,84 % i 2022. Renteinntektene ble betydelig høyere enn renteutgiftene i 2022.

I 2022 ble det betalt 5,3 mill. kr i gjeldsavdrag som utgjør 1,5 mill. kr over minimumsavdraget etter økonomibestemmelsene. Gjeldsavdragene er 1,4 mill. kr høyere enn i 2021.

Driftsbelastende finansutgifter

Av samlede avdragsutgifter på 5,3 mill. kr i 2022 utgjorde de driftsbelastende avdragsutgiftene 2 mill. kr som er en økning på 0,4 mill. kr fra 2021.

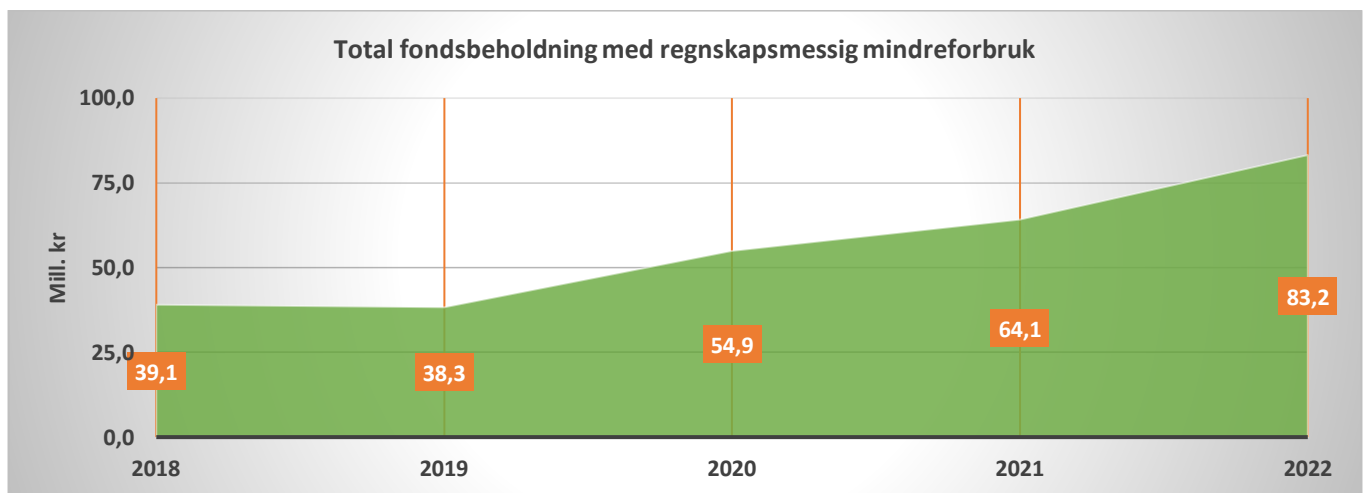
De totale renteutgiftene utgjorde i 2022 1,6 mill. kr hvorav de driftsbelastende renteutgiftene utgjorde 0,6 mill. kr. Det er en økning på 0,1 mill. kr fra 2021.

Av de samlede finansutgiftene på 6,9 mill. kr i 2022 utgjorde de driftsbelastende om lag 2,6 mill. kr. Det er en økning på 0,5 mill. kr fra 2021.

Fond pr 31.12

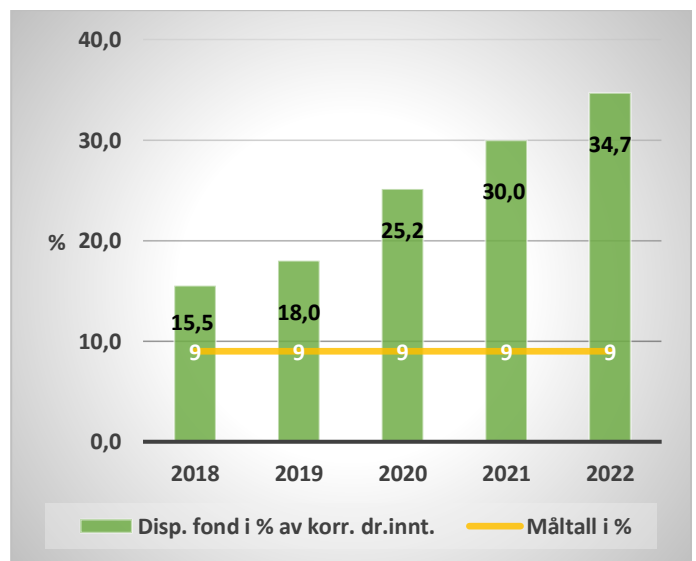
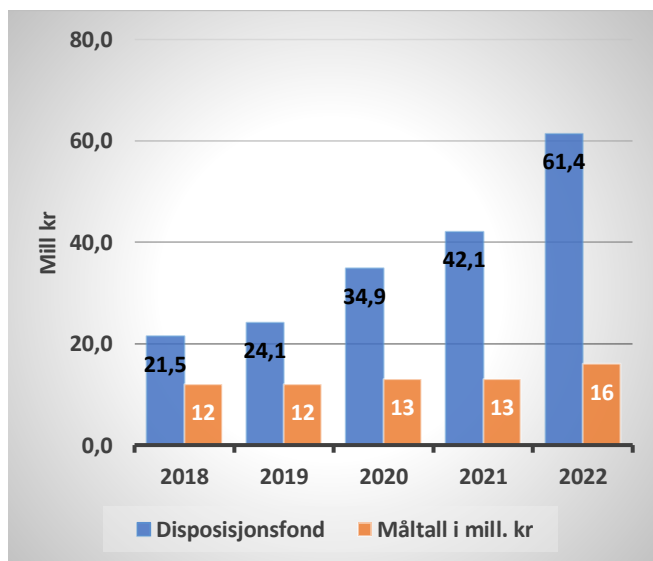
Kommunen har en del fondsmidler. Kommunene kan ha fire typer fond:

- **Disposisjonsfond** er midler som kommer fra positivt netto driftsresultat («driftsoverskudd»). Midlene kan fritt disponeres både til driftstiltak og investeringer.
- **Bundne driftsfond** er øremerkede midler til spesielle formål. Bundne driftsfond oppstår når øremerkede midler ikke blir brukt det året kommunen mottar midlene. Eksempel på det er næringsfondet som får sine midler fra konsesjonsavgiftene.
- **Ubundne investeringsfond** er midler som kommer fra inntekter i investeringsregnskapet eller som er avsatt fra positivt netto driftsresultat i driftsregnskapet. Midlene kan kun brukes til finansiering av investeringer.
- **Bundne investeringsfond** er øremerkede midler til spesielle investeringsformål. Bundne investeringsfond oppstår når øremerkede midler ikke blir brukt det året kommunen mottar midlene.

Kommunens totale beholdning av fondsmidler utgjorde ved siste årsskifte 83,2 mill. kr. Summen av alle fondsmidler viser en netto økning på 19,1 mill. kr fra 2021.

Disposisjonsfond og bundne driftsfond

En kommunes beholdning av fondsmidler sier noe om den økonomiske handlefriheten kommunen har. Først og fremst gjelder det beholdningen av disposisjonsfond og delvis ubundne investeringsfond. Disposisjonsfondene (som er de mest anvendelige) utgjorde ved utgangen av året 34,7 % av driftsinntektene eller 61,4 mill. kr. Det er en netto økning på 19,1 mill. kr tilsvarende 4,7 prosentpoeng.

Det er viktig å ha fondsreserver for å møte svingninger i økonomien og uforutsette merknader/mindre-inntekter. Det er også viktig at kommunen har egne midler som kan brukes til finansiering av investeringer slik at man unngår for store låneopptak. Generelt kan man si at felles for mange av fondene (bundne driftsfond som for eksempel næringsfondet) er at de er øremerket til spesielle formål og ikke kan nyttes til andre formål enn de øremerkede.

Disposisjonsfond målt mot kommunens eget mål

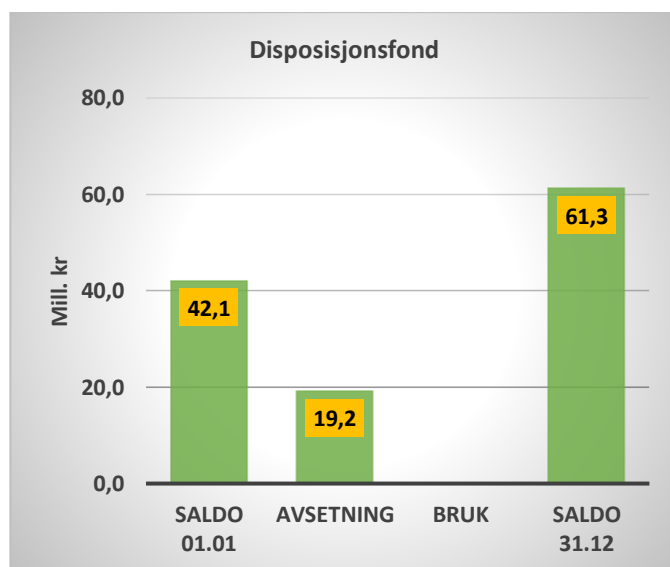
I forbindelse med behandlingen av økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 og budsjettet for 2019, ble det vedtatt at for å skape en robust økonomi og tilstrekkelig handlingsrom skal disposisjonsfondet være på minimum 9 % av korrigerte driftsinntekter.

Målet innebærer at kommunen skal ha minst 16 mill. kr i disposisjonsfond med brutto driftsinntekter på 177 mill. kr (2022). Avsetninger til disposisjonsfond kan kun skje hvis det er positivt netto driftsresultat.

Ved utgangen av 2022 utgjorde disposisjonsfondet 61,4 mill. kr som utgjør 34,7 % av driftsinntektene. Det er langt over måltallet på 9 % og anses som meget bra. Det er viktig å opprettholde en høy beholdning på fondet som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer.

Avsetning og bruk av disposisjonsfond 2021

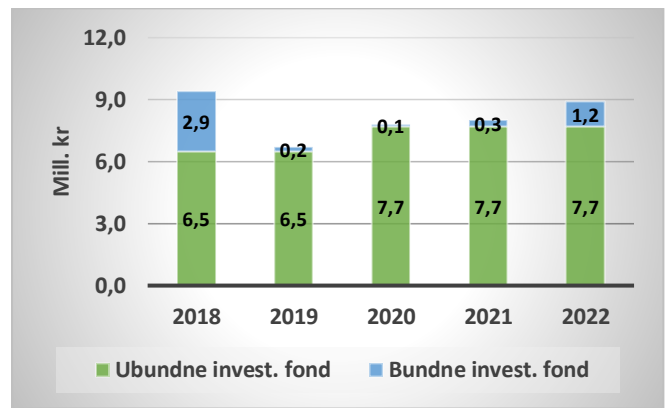
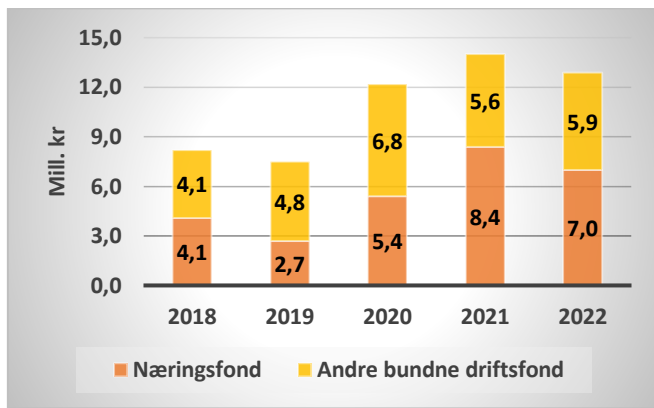
Tall i 1.000 kr	Saldo	Avsetning 2022	Bruk 2022
Disposisjonsfond 01.01	42 113		
Oppr. budsj. drift			
Mindreforbruk 2022		19 237	
Sum driftsregnskapet		19 237	0
Oppr. budsj. Invest.			
Sum total		19 237	0
Disposisjonsfond 31.12	61 350		

Oppsettet viser bevegelsene på disposisjonsfondet i 2022. Det er totalt avsatt kr 19 237 000,- hvorav hele beløpet kommer fra korrigert netto driftsresultat i 2022. Saldo på disposisjonsfondet utgjorde pr. 31.12.22 kr 61 350 000,-.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023, og økonomiplanen for perioden 2023 – 2026, ble det vedtatt å sette av 6 mill. kr fra til et næringsfond II. Videre ble det vedtatt å sette av til sammen 23,7 mill. kr fra netto driftsresultat, og bruk av til sammen 30 mill. kr som egenkapital i investeringer. Det vil føre til en betydelig reduksjon i beholdningen av disposisjonsfond framover, men også lavere finansutgifter flere tiår framover.

Bundne fond

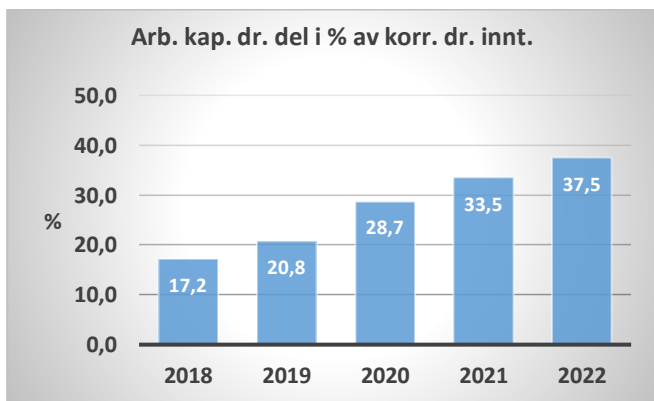

Bundne driftsfond er øremerkede midler til spesielle formål. Bundne driftsfond oppstår når øremerkede midler ikke blir brukt det året kommunen mottar midlene. Eksempel på det er næringsfondet som får sine midler fra konsesjonsavgiftene. Saldoen på næringsfondet ble redusert med netto 1,4 mill. kr siste året ned til 7 mill. kr pr. 31.12.22. I saldoen inngår ikke vedtatte foreløpige ikke gjennomførte vedtak/tiltak. Øvrige bundne driftsfond utgjorde 5,9 mill. kr ved utgangen av året. Fondene tilhører de enkelte sektorene samt noe for kommunene i Værnesregionen.

Ubundne investeringsfond er midler som kommer fra inntekter i investeringsregnskapet eller som er avsatt fra positivt netto driftsresultat i driftsregnskapet. Ved utgangen av året utgjorde beholdningen 7,7 mill. kr. som er uforandret i forhold til 2020. Midlene skal benyttes som egenkapital i fremtidige investeringer.

Bundne investeringsfond er øremerkede midler til spesielle investeringsformål. Bundne investeringsfond oppstår når øremerkede midler ikke blir brukt det året kommunen mottar midlene. Ved utgangen av året utgjorde beholdningen 1,2 mill. kr.

Likviditet

Arbeidskapitalens driftsdel fremkommer som sum omløpsmidler (kontanter, bankinnskudd og kortsiktige fordringer) fratrukket kortsiktig gjeld, ubrukte lånemidler og bundne fond. Arbeidskapitalens driftsdel er de likvidene som skal dekke de daglige behovene for utbetalinger. Arbeidskapitalens driftsdel var på 37,5 % av korrigerede driftsinntekter pr 31.12.22. Det er en økning på 4 prosentpoeng fra 2021, og skyldes hovedsakelig netto økning i disposisjonsfondene. Omløpsmidler korrigeret for ubrukte lånemidler og bundne fond sett i forhold til kortsiktig gjeld, benevnes likviditetsgrad 1. Den bør være høyere enn tallet 2. I 2022 var den 4,5 som er det samme som i 2021.

Tydal kommune har ikke behov for kassekreditt slik som mange andre kommuner har, og det skal man være veldig fornøyd med. Arbeidskapitalens driftsdel og likviditetsgrad 1 har gjennom lang tid vist at kommunen har hatt god likviditet og kunne gjort opp for seg rettidig. Endring av arbeidskapitalen fører også til endringer i finansinntektene som påvirker kommuneøkonomien. Oppstår behovet for kassekreditt for at vi skal være i stand til å oppfylle våre forpliktelser vil tilhørende renteutgifter forverre situasjonen ytterligere.

Sammendrag økonomi

Etter flere år hvor driftsinntektene de senere årene gått kraftig ned, og kommunen har måttet tilpasse seg et lavere driftsnivå, har kommunens økonomi bedret seg de to siste årene. Bakgrunnen for det er en sterk økning i nettoinntektene fra salg av konsesjonskraft fra 2021 til 2022. Året 2022 fikk vi et meget godt netto driftsresultat forårsaket først og fremst av historisk høye konsesjonskraftinntekter på over 23 mill. kr. Sammen med eiendomsskatteinntektene er dette imidlertid inntekter som svinger mye fra år til år. Korrigert netto driftsresultat ble på hele 12 % som er langt over kommunens mål på 1,7 %, og anses som meget godt. Driftsregnskapet ble gjort opp med et positivt budsjettavvik på kr 8 386 222,-. I samsvar med ny økonomiforskrift ble det avsatt kr 19 237 000,- til disposisjonsfondet i forbindelse ved regnskapsavleggelsen. Kommunen må i årene fremover likevel fortsette arbeidet med omstilling og effektivisering av tjenestene. Det vises til økonomiplanen for nærmere informasjon.

Tydal kommune har forholdsvis lav langsiktig gjeld og ikke alle lånene tynger heller like mye. Startlån og lån i avgiftssektorene belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat. Kommunens driftsbelastende lånegjeld var ved utgangen av 2022 på 30 mill. kr. Det er gledelig at det i løpet av årene 2018 – 2022 har den driftsbelastende lånegjelda, både i mill. kr og den prosentvis andelen av gjelda som belaster drifta, vist en markant nedgang sett i forhold til driftsinntektene. Ved utgangen av 2022 utgjorde den driftsbelastende lånegjelda i prosent av driftsinntektene 17 %. Lav driftsbelastende lånegjeld fører også til relativt sett lave finanskostnader som påvirker kommunøkonomien positivt.

Kommunen har en god del fondsmidler hvor disposisjonsfondet utgjorde 61,4 mill. kr ved utgangen av 2022. Det er en netto økning fra foregående årsskifte på 19,3 mill. kr. I prosent av driftsinntektene utgjør disposisjonsfondet til sammen 34,7 %. Det er godt over måltallet på 9 % og anses som meget bra. Kommunen har med det bra økonomisk handlefrihet. Relativt stor beholdning av disposisjonsfond gjør at kommunen også har god likviditet. Det er viktig å opprettholde en høy beholdning på fondet som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer.

Folketallet har gjennom mange år sunket mye og utgjorde 753 personer ved utgangen av 2022. I 2022 ble det en liten økning på 3 personer. I perioden 2018 til 2020 gikk folketallet ned med hele 65 personer som utgjør hele 8,2 %. De siste årenes befolkningsnedgang er blant de aller høyeste i landet. Befolkningsnedgangen er alvorlig bekymringsfull. Nye befolkningsprognoser viser at folketallsreduksjonen skjer raskere enn det som er lagt til grunn i økonomiplanen. Det er utfordrende med reduksjon i folketallet, men alderssammensetningen på befolkningen innvirker vel så mye inn på innbyggertilskuddet. Kommunen har vært gjennom en periode med stor nedgang i barnetallet og det har ført til en stor reduksjon i rammetilskuddet. Over tid har det vært en stor økning i eldre i gruppen 80 – 89 år og de over 90 år. Samlet utgjør disse aldersgruppene 73 personer ved utgangen av 2022.

Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage/grunnskole og i disse gruppene har vi netto fått en markant nedgang. Det er for disse aldersgruppene at kostnadene er størst med å gi kommunalt tjenestetilbud, og følgelig gir størst uttelling i rammeoverføringene fra staten.

Kommunen står framfor betydelige investeringer i nytt helse-, administrasjonsbygg og omsorgsboliger. Låneopptak gjør at en større andel av driftsinntektene vil gå med til å dekke renter og avdrag. Det gjør at det blir mindre igjen til driftstiltak.

Inntekter som følge av kompensasjoner og erstatninger fra kraftutbygging, og kraftproduksjon (eiendomsskatt, konsesjonskraft, konsesjonsavgift og naturressursskatt) er svært viktig for oss. Dette er en økonomisk kompensasjon for at kommunen har avgitt store naturressurser hvor mange av naturinngrepene er irreversible. Eiendomsskattene og konsesjonskraftinntektene varierer mye fra år til år. I 2021 utgjorde de 25 mill. kr mens de i 2022 utgjorde 43 mill. kr tilsvarende 25 % av driftsinntektene. Årsaken til den store økningen skyldes hovedsakelig etableringen av Tydal Data Center som fører til at kommunen kan ta ut all tilgjengelig konsesjonskraft på 110 GWH.

Det arbeides kontinuerlig med å verne om den lokale beskatningsretten, både administrativt og politisk. Dersom disse kompensasjonsendringene skulle falle bort, eller forverres ytterligere, vil det få store konsekvenser for kommunen som tjenesteyter og arbeidsgiver. Det er særdeles viktig å følge opp disse rettighetene og inntektene i årene som kommer. Egenkontroll og oppfølging på dette området er meget viktig og må gjennomføres på en betryggende måte.

Lønn og personale

Årsverk og ansatte

Årsverk og ansatte	Kvinner		Menn		Totalt	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Antall ansatte	96	99	22	21	118	120
Antall årsverk	74	74	21	19	95	93

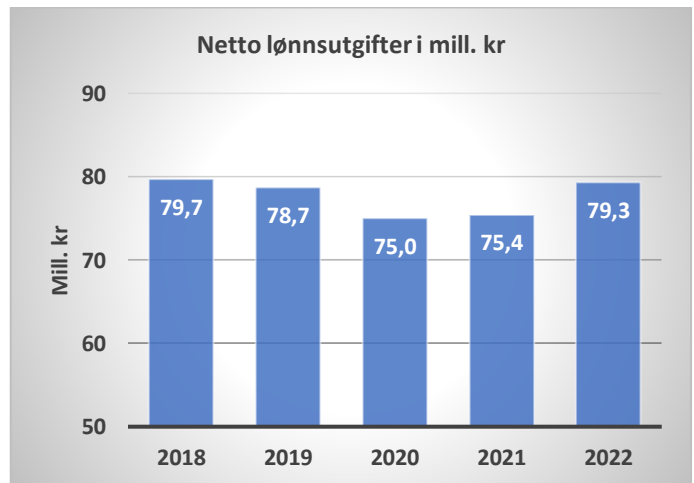
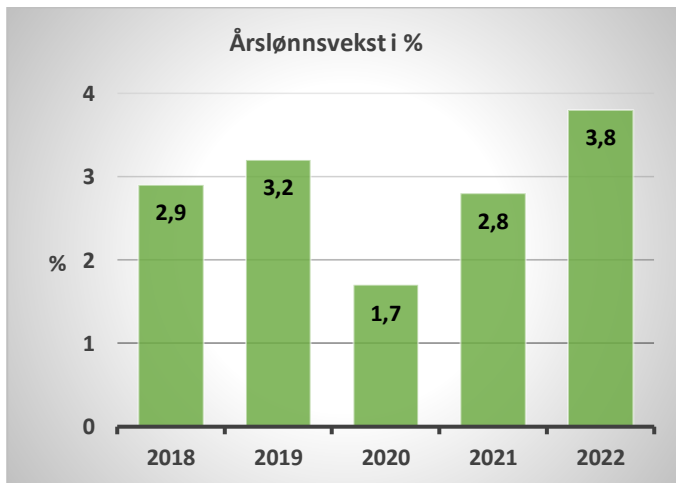
For at kommunen skal kunne yte service og tjenester til befolkningen har kommunen behov for mange forskjellige stillingsgrupper med ulik fagbakgrunn. Ved utgangen av 2022 var i alt 118 personer tilsatt i 95 årsverk. Arbeidstakerne må derfor helt klart sies å være den største, dyreste og viktigste ressursen i den kommunale forvaltningen.

Siste året økte bemanningen med 2 årsverk hvorav ett årsverk i sektor omsorg og ett i sektor teknikk og landbruk. Se nærmere om dette i kapitlene om sektorene.

Kjønnsfordelingen i kommunen viser at av total ansatte i kommunen er ca. 20 % menn og ca. 80 % kvinner. Kommunen har en del deltidsstillinger, spesielt innenfor de kvinnedominerte yrkene. Det er et mål at stillingsandelene skal økes, men det er ikke registrert noe stort omfang av ufrivillig deltid i Tydal kommune. Det gjennomføres likevel fortløpende arbeid for å følge opp dette arbeidet.

Tydal kommune har ikke gjennomført spesielle tiltak for å fremme likestilling i 2022. Ledersjiktet har en overvekt av kvinner, og det er ikke igangsatt spesielle tiltak for å rekruttere det underrepresenterte kjønn som for tiden er menn. Kommunedirektørens ledergruppe består av to menn og fire kvinner.

Lønnskostnader og årslønnsvekst

Netto lønnsutgifter beregnes som sum lønn med alle sosiale omkostninger for alle ansatte i Tydal kommune fratrasket syke- og fødselspenger samt tillagt kjøp av tjenester fra bemanningsbyrå.

Årslønnsveksten på kommunalt tariffområde har de senere årene variert mellom 1,7 % og 3,8 % som den ble i 2022. Med brutto lønn og sosiale omkostninger på til sammen over 79 mill. kr i 2022 fører selv små tillegg til store mer-kostnader for kommunen. Ett prosentpoeng med helårsvirkning utgjør nesten 0,8 mill. kr pr år.

Men lønnskostnader har også en annen side. Kommunen som arbeidsgiver må være konkurransedyktig på lønns- og arbeidsbetingelser for å tiltrekke seg dyktige ansatte. Kampen om arbeidskraften har hardnet til de senere årene. Det konkurreres delvis om den samme arbeidskraften med både private virksomheter og andre kommuner.

Diskriminering og likestilling

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) gjeldende fra 01.01.18. Loven erstatter fire tidligere lover som gjaldt diskriminering knyttet til ulke diskrimineringsgrunnlag. Endringene var hovedsakelig av redaksjonell art, og knyttet til arbeidet med å sikre et mer enhetlig vern mot diskriminering i norsk rett. Loven gjelder for alle samfunnsområder, altså også for arbeidslivet, bortsett fra diskriminering på grunn av alder i forhold som reguleres av arbeidsmiljølovens kapittel 13 og skipsarbeidslovens kapittel 10.

Lovens formål er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person. Med likestilling menes likeverd, like muligheter og like rettigheter. Likestilling forutsetter tilgjengelighet og tilrettelegging. Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling. Loven skal bidra til å bygge ned samfunnsskapte funksjonshemmede barrierer, og hindre at nye skapes.

Arbeidsmiljøloven forbyr, i tillegg til bestemmelsene i likestillings- og diskrimineringsloven, diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon og alder. Trakassering og instruks om å diskriminere personer av slike grunner anses også som diskriminering. Bestemmelsene gjelder også diskriminering av midlertidig ansatte og arbeidstakere som jobber deltid.

Kjønnsbalanse m.m.

Det er nødvendig med bevisstgjøring rundt rekrutteringsprosessene. Tydal kommune har få menn i kvinnedominerte yrker. I 2022 var det ingen menn i kvinnedominerte yrker mens det i 2021 kun var 1 i helse og omsorg. Samtlige politiske lederverv i inneværende valgperiode er besatt av menn.

Menn i kvinne- dominerte yrker	2022	2021	2020	2019	2018	Politiske lederverv	Kvinner		Menn	
							2019	2015	2019	2015
Helse og omsorg	0	1	0	2	2	Ordfører	0	0	1	1
						Varaordfører	0	0	1	1
Barnehage	0	0	0	1	0	Leder UMS	0	0	1	-
						Kontrollutvalg	0	0	1	1

I bevisstgjøring med tanke på likestilling er det viktig med oppgradering av status for kvinnedominerte yrker, og at menn går inn i kvinnedominerte yrker. Det er også viktig at de politiske partiene hensyntar kjønnsbalansen i nominasjonsprosessen og ved valg til styre, råd og utvalg.

Det er også viktig med integrering av fremmedkulturelle kvinner og menn. 4 personer med etnisk bakgrunn er vikar eller fast ansatt i Tydal kommune. Diskriminering på etnisk grunnlag er noe Tydal kommune ser alvorlig på. Det er likevel ikke vurdert til å være et problemområde.

Universell utforming

Tydal kommune arbeider aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innen virksomheten gjennom å bidra til nedbygging av samfunnsskapte barrierer og hindre at nye skapes.

I Tydal kommune er det planlagt tiltak eller gjennomført følgende tiltak:

- Ved rådhuset er det tydelig skilting og markering av parkeringsplass for bevegelseshemmede.
- Det er inngangsdører med dørautomatikk både på rådhuset herunder NAV-kontoret, helsesenteret, sykehjemmet, Tydalshallen og biblioteket/skolen.
- Det er heis på rådhuset, helsesenteret, sykehjemmet, servicebygget og biblioteket/skolen.
- Kommunen sørger for individuell tilrettelegging av arbeidsplasser slik at alle så langt som mulig skal kunne utføre jobben ut fra sine forutsetninger.
- Vi følger regelverket for universell utforming i våre byggeprosjekter. Det betyr likevel ikke at alle våre lokaler er oppdatert til dette nivået.

Fokusområder for likestillingsarbeid

Det er nødvendig med bevissthet rundt likestilling ved:

Ansettelses	Rekruttering til lederstillinger	Oppgradering av status for kvinnedominerte yrker
Lederopplæring	Menn i kvinnedominerte yrker	Integrering av fremmedkulturelle menn og kvinner
Møtekultur og nettverk	Kvinner i mannsdominerte yrker	Få godkjent utdanning fra utenlandske institusjoner
Rekruttering til fagstillinger	Arbeids- og oppgavefordeling	Ordninger med mer fleksibel arbeidstid inkl. hjemmekontor
Uønsket deltidproblematikk	Lønn som virkemiddel i likestilling	Sammensetning av prosjektgrupper og utpeking av prosjektledere
Diskriminerende holdninger	Kvinnerepresentasjon i viktige forum	Tilrettelegging av karrieremuligheter i ulike faser av den yrkesaktive perioden.

Etikk

Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte i Tydal kommune ble vedtatt i 2016. Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med de etiske retningslinjene er at alle ansatte og folkevalgte skal være seg dette bevisst. Retningslinjene er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte.

Kommunen som arbeidsgiver har det overordnede ansvaret for de etiske retningslinjene, og for at disse blir fulgt. Sektorledere og tjenesteledere har et særlig ansvar for oppfølging. For det første fordi lederne gjennom ord, handlinger og lederstil har stor innflytelse på kulturen og normene for atferd i organisasjonen. For det andre fordi lederne selv kan bli satt i situasjoner hvor valg og beslutninger krever etisk refleksjon og klokskap. For det tredje fordi det er ledernes ansvar å sørge for at hele organisasjonen er seg bevisst de etiske kravene som stilles i virksomheten, og at det umiddelbart blir tatt opp i organisasjonen dersom det skjer brudd på lover og regler eller det utvikler seg en uheldig sedvane og kultur. Gjennom felles forståelse av grunnleggende prinsipper knyttet til etiske handlinger tilstreber Tydal kommune gode, etiske handlinger i alle deler av kommunens virksomhet og blant folkevalgte. Gjennom gode rutiner og fagsystem skal kommunen ivareta betryggende kontroll. Kommunen har fagsystem for avvikshåndtering.

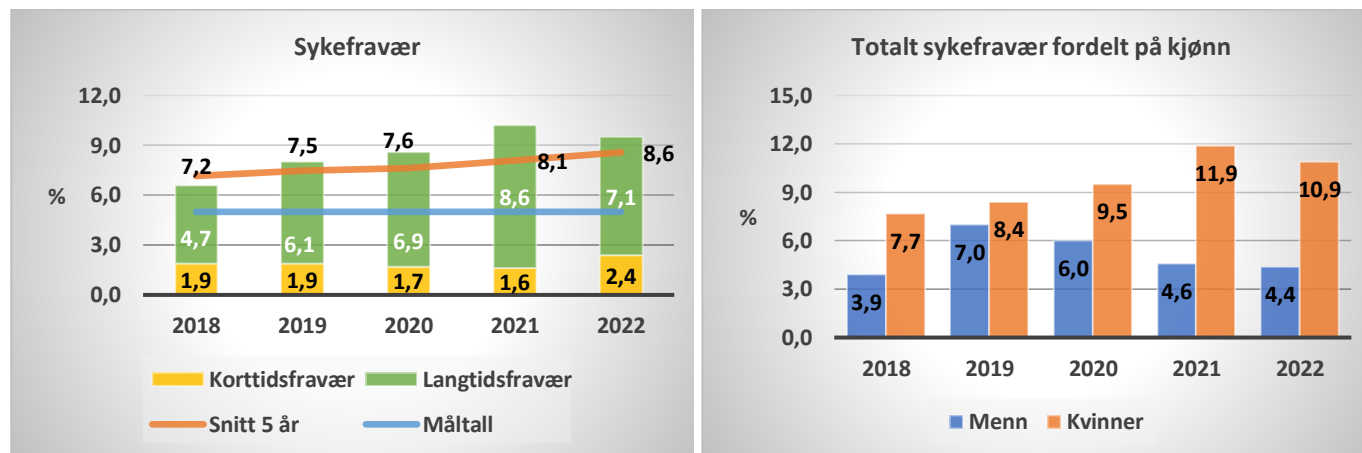
Arbeidsmiljøutvalget

Følgende har vært medlemmer i AMU i 2022: Fra arbeidsgiver kommunedirektør Heidi Horndalen, tjenesteleder enhet teknisk drift Edel Kleiven og personalrådgiver Dorte Østbyhaug. Fra arbeidstakerne hovedverneombud Katrine Steig Arstand, hovedtillitsvalgt fra Utdanningsforbundet Siv Elisabeth Kleven Moen. Fagforbundet har kun stilt med medlem på siste møte i 2022 da de ikke har hatt hovedtillitsvalgt.

AMU hadde 6 møter i 2022. Faste saker har vært sykefravær, avvik, informasjon fra arbeidsgiver, informasjon fra hovedverneombud, informasjon fra tillitsvalgte og informasjon fra bedriftshelsetjenesten. Gjennom året 2022 har det vært fokus på å styrke ulike deler av HMS arbeidet i kommunen, det har vært drøftinger rundt strukturen på HMS arbeidet og sykefravær-/nærværarbeid. Som en del av dette arbeidet har Bodil Myhr fra BHT og Tore Stavrum fra arbeidslivssentret gjennomført møter med alle ansatte, der fokus var hvordan vi sammen skal arbeide for å øke nærværet. Tre ledere og fire verneombud fullførte 40 timers HMS-kurs som Friskgården gjennomførte.

AMU har i 2022 arbeidet med HMS plan – blir ferdig i begynnelsen av 2023, Rutine for varsling av kritikkverdige forhold - satt på vent da en skal se på samarbeid i Værnesregionen angående varslingsråd og felles rutine og Retningslinjer for AKAN – blir ferdig i begynnelsen av 2023. AMU har i 2022 vedtatt Rutine for utviklingssamtalen, Reglement for arbeidsmiljøutvalg og Retningslinjer for inneklima. Kristin Ottesen har deltatt på et møte der hun informert om prosjektet helse- og administrasjonsbygg, og sammen med AMU drøftet AMU sin rolle i prosjektet.

Sykefravær

Figuren til venstre viser sykefraværet spesifisert på korttidsfravær og langtidsfravær samt glidende gjennomsnitt over 5 år. Totalt sykefravær sees på toppen av søylene. Figuren til høyre viser totalt sykefravær fordelt på kjønn.

Sykefraværet koster kommunen store summer hvert år i vikarutgifter og tapt tjenesteproduksjon samt administrativt merarbeid. De første 16 dagene arbeidstakerne har sykefravær må kommunen som andre bedrifter dekke selv. NAV trygd refunderer deretter sykepenger. Også i sykefraværperioder med refusjon fra NAV ligger det igjen en betydelig kostnad hos kommunen som arbeidsgiver.

Det totale sykefraværet var i 2022 på 2 365 dager som utgjør 9,5 %. Det er reduksjon 0,7 prosentpoeng fra 2021. Det gjennomsnittlige sykefraværet de siste fem årene har vært på 8,6 %. Korttidsfraværet har variert lite de 5 siste årene. Sykefraværet er høyere blant kvinner enn menn noe man ser i de aller fleste kommunene.

Det er ikke vedtatt noe spesielt måltall for sykefravær i Tydal for 2022, men i kommunestyrets møte den 27.08.18 ble det vedtatt at målet var 5 % for økonomiplanperioden 2019 – 2022. Tydal ligger i 2022 en god del over med 9,5%.

Kommunens kostnader med sykefraværet er vanskelig å beregne eksakt. Den største kostnaden har kommunen de 16 første dagene arbeidstakerne har sykefravær. I 2022 var det til sammen 563 fraværsdager de første 16 dagene som utgjør 2,4 %. Dette korttidsfraværet kan anslås til en kostnad i vikarinneleie, tapt tjenesteyting og administrering på opp mot 2,2 mill. kr, tilsvarende 3 – 4 årsverk. Langtidsfraværet ut over 17 dager ble på 1 776 dager som utgjør 8,6 %. Hva som er kostnaden på fravær over 16 dager (arbeidsgiverperioden) er vanskelig å fastslå, men som eksempel kan det vises til at 100 % sykmelding i 4 mnd. av en arbeidstaker med årslønn på kr 390 000,-, koster kommunen ca. kr 50 000,-, hvorav bare halvparten gjelder arbeidsgiverperioden (første 16 dager). For ei årslønn på 600 000,- er tilsvarende kostnad ca. kr 100 000,- og arbeidsgiverperioden utgjør da bare knapt 40 %.

Det har ikke vært registrert alvorlige arbeidsulykker blant kommunens ansatte i 2022.

Lærlinger og studenter

Tydal kommune jobber aktivt for å bidra til at flere får seg en utdanning. Det gjøres bl.a. ved at kommunen mottar både studenter, elever og tar inn lærlinger/lærekandidater. Dette er et viktig samfunnsansvar. I tillegg til at man bidrar til at den enkelte får seg en utdanning bidrar man også til egen rekruttering. Tydal kommune hadde i 2022 til sammen 3 forskjellige lærlinger (1 helsefagarbeider og 2 innenfor barne- og omsorgsarbeiderfaget) hvor noen var i det første læreåret, mens andre var i det andre læreåret.

Sentraladministrasjonen og fellesfunksjoner

Kommunedirektør: Heidi Horndalen

Politisk virksomhet omfatter kommunestyre, formannskap, kontrollutvalg, utvalg/annen politisk virksomhet, råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, partistøtte, valg og revisjon. Kommunen har ordfører på heltid og varaordfører i en liten andel.

Overordnet ledelse samt stabs- og støttefunksjoner; kommunedirektøren og sektorledere, økonomi, personal, IKT, opplæring, tillitsvalgte/verneombud, diverse fellesfunksjoner og servicekontor. Servicekontoret ivaretar oppgaver som resepsjon, stabs-/støttefunksjoner, hjemmesidene: Tydal kommune og sylan.no, samt sosiale medier.

Under sentraladministrasjonen deltar Tydal kommune i det interkommunale samarbeidet Værnesregionen innenfor områdene tjenestесenter for IT (VARIT), tjenestесenter for lønn og regnskap samt samarbeid innenfor innkjøp.

Sentraladministrasjonen skal føre tilsyn med hele den kommunale forvaltningen, legge til rette, lede, utvikle og samordne den kommunale virksomheten inkl. interne tiltak som gjelder personalet. Sentraladministrasjonen ledes av kommunens kommunedirektør som også er den øverste administrative leder for hele den samlede kommunale forvaltningen. Kommunedirektøren skal bl.a. påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt. Kommunedirektøren har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i alle kommunale folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren blir av og til invitert til kontrollutvalget.

Måloppnåelse

Kommuneplanens hovedmål

I kommuneplanens samfunnsdel er det vedtatt følgende hovedmål for Tydal kommune:

«Lokalsamfunnet Tydal skal bestå og utvikles på en bærekraftig måte til det beste for bygdas innbyggere, hyttefolk og tilreisende.»

Kommuneplanens delmål

Videre er det vedtatt 4 delmål i kommuneplanen:

Delmål 1 – Tydal som lokalsamfunn

Uavhengig av framtidig kommunestruktur skal Tydal ha:

- Lokalt tilpassede kommunale tjenester til innbyggerne.
- Samfunnsutvikling på lokalt nivå.
- Et levende lokaldemokrati med lokal beslutningsmyndighet.

Delmål 2 – Ei god bygd å bo i

«Trivsel og bolyst skal prege lokalsamfunnet og bidra til en positiv befolkningsutvikling i Tydal.»

Delmål 3 – Aktiv samfunnsutvikling

«Tydals fortrinn skal utnyttes til å utvikle et moderne og nyskapende lokalsamfunn med arbeid til alle.»

Delmål 4 – Ansvarlig naturforvaltning

«Lokale naturressurser skal forvaltes på en bærekraftig måte, med hensyn til areal, miljø og klima.»

For å kunne nå disse målene er kommunen, foruten nødvendige økonomiske ressurser, avhengig av en kompetent og effektiv stab. Tydal har mange kompetente medarbeidere som sørger for gode tjenester. For å effektivisere organisasjonen er det jobbet mer på tvers av tjenestene for å utnytte kompetanse og de ressurser vi har. Dette har vært besparende og inspirerende for de ansatte. Det er sannsynligvis mer å hente på dette og arbeidet.

Tydal har over mange år opplevd befolkningsnedgang og reduserte driftsinntekter. Den aller viktigste jobben er å stabilisere innbyggertallet og helst øke det. Det er en meget krevende jobb. Tydal har innenfor de fleste områdene god kapasitet på sine tjenester. Tydal har også en godt utbygd infrastruktur med en bygningsmasse innenfor oppvekstområdet som kan ta imot vesentlig flere barn enn det som er tilfellet i dag. For en del år siden var det betydelig flere barn både i barnehagen og grunnskolen. Flere barn gir kommunen økte inntekter. I grunnskolen kan vi ta imot en god del flere barn uten at det behøver å føre til noen særlig økt bemanning.

Tydal har lav arbeidsledighet og flere virksomheter sliter med å skaffe medarbeidere med riktig kompetanse. En av utfordringene er at det gjerne må være arbeidsplasser til to voksne for at de skal flytte til Tydal. Det arbeides mye med å legge til rette for nye arbeidsplasser.

Kommunestyret vedtok i sitt møte den 18.03.21 å selge datasentertomtene til Tydal Data Center. Av kjøpekontrakten framgår det at kjøper har til hensikt å utvikle eiendommen i henhold til reguleringsplanen, herunder opparbeidelse av nødvendig infrastruktur, etablering av eget datalagringssenter på eiendommene, samt tilrettelegging for andre aktører som vil etablere datalagringssenter på eiendommene. Med datalagringssenter menes i denne avtalen nødvendig infrastruktur som bygninger, strømforsyning, kjøling, datanettverk, overvåking av datasenter og infrastruktur, adgangskontroll, sikkerhet og andre relevante driftstjenester med kvalitet tilpasset kunder som ønsker å plassere datamaskiner eller leie datatjenester som utføres på eiendommene. Datasenteret kom i drift i 2022 og har 10 årsverk.

Bakgrunnen for ønske om etablering av datasenter er etablering av arbeidsplasser samt økt grunnlag for uttak av konsesjonskraft. Se mere om dette på side 8. Tydal har mange gode forutsetninger for hva som er viktig for en voksende datasenterindustri. Det er bl.a. god strømtilgang, godt utbygd fibertilgang, kaldt og stabilt klima og relativt kort avstand til Værnes og Trondheim. Det globale markedet for datasentre er i sterk vekst på grunn av et økende behov for datalagring. En etablering av et stort datasenter vil føre med seg positive lokale og regionale ringvirkninger.

Økonomisk ressursinnsats og årsverk

Tall i mill. kr	Regnskap	Budsj (oppr)	Avvik		Årsverk	Årsverk	Ansatte	Ansatte
	2022	2022	i kr	i %	2022	2021	2022	2021
Driftsutgifter	20,9	20,9	0,0	0,0	10,5	9,5	13	12
Driftsinntekter	-0,3	-0,1	-0,2	200,0				
Netto	20,6	20,8	-0,2	-1,0				

Total ressursbruk innenfor sentraladministrasjonen var på netto 20,6 mill. kr som er 0,2 mill. kr (1 %) lavere enn opprinnelig budsjett. Nettoavviket skyldes i hovedsak lavere utgifter til Værnesenhetene lønn og regnskap samt IKT, men også høyere utgifter til juridisk bistand.

Bemanningen i sentraladministrasjonen omfatter kommunedirektør, økonomisjef, personalrådgiver, næringsavdeling og servicekontoret på til sammen 10,5 årsverk som er en økning på 1 årsverk fra 2021. Økningen skyldes prosjektstilling i næringsavdelingen.

Værnesregionen

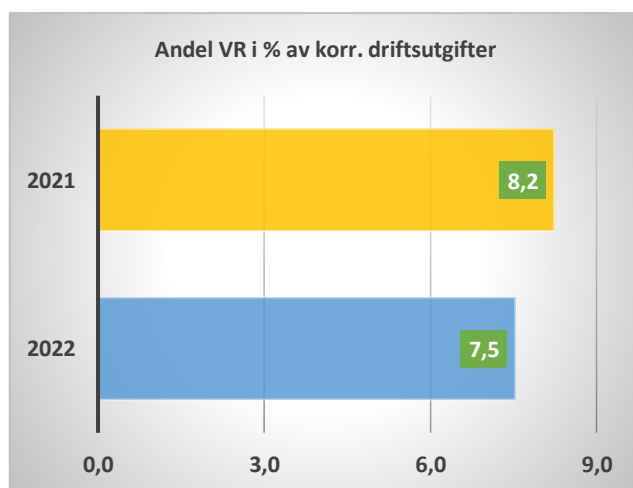
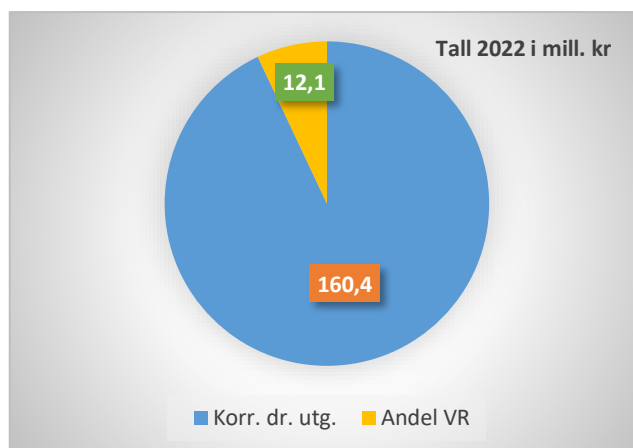
Tydal kommune deltar i det interkommunale tjenestesamarbeidet Værnesregionen innenfor områdene IKT, innkjøp, legevakt, lønn og regnskap, NAV, PPT, responscenter, psykologer, samfunnsmedisin og barnevern. Det er en intensjon at også flere nye samarbeider kan inkluderes. Samarbeidsavtalene om tjenesteproduksjon- og utvikling i Værnesregionen ble vedtatt med virkning fra 01.01.19.

Som en del av evalueringsarbeidet i Værnesregionen ble det også vedtatt nye kostnadsnøkler som dessverre førte til betydelige merkostnader for Tydal kommune. Det interkommunale samarbeidet i Værnesregionen er viktig for å kunne gi et godt tjenestetilbud til innbyggerne i Tydal. Tydal er en liten kommune som er svært sårbar med små fagmiljøer innenfor de fleste områder. Uten det interkommunale samarbeidet ville Tydal hatt betydelige utfordringer med å kunne gi et tilfredsstillende tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Kostnadene med deltakelse i enkelte av samarbeidene har blitt så store at Tydal kommune gikk ut av samarbeidene om forvaltningskontor og DMS ved utgangen av 2021. Tydal var heller ikke fornøyd med samarbeidet om forvaltningskontor. Fra 01.01.22 er det inngått vertskommuneavtale med Selbu om tildelings- og koordineringskontor (forvaltningskontor) og kommunalt akutt døgntilbud (KAD). Samarbeidet med Selbu har ført til hele 1,1 mill. kr i lavere utgifter tilsvarende 64 %.

Ressursbruk Værnesregionen

Type tjeneste i Værnesregionen	2022	2021
VARIT drift	4 279 000	3 758 000
VR personvernombud	84 000	-
VR innkjøp	208 000	159 000
VR lønn og regnskap	1 575 000	1 537 000
VR administrativ ressurs	28 000	31 000
VR PPT	641 000	683 000
VR psykologer barn og unge	113 000	-
VR barnevern adm. (f. 244)	2 001 000	1 523 000
VR barnevern tiltak (f. 251)	283 000	575 000
VR barnevern tiltak (f. 252)	50 000	94 000
VR NAV adm. (f. 242)	806 000	885 000
VR NAV kvp. (f. 276)	0	9 000
VR NAV øk. sosialhjelp (f. 281)	578 000	520 000
VR frisklivssentral	70 000	-
VR samfunnsmedisin	145 000	500 000
VR kommuneoverlege	178 000	-
VR legevakt	892 000	879 000
VR samhandling	2 000	33 000
VR responscenter	152 000	169 000
Sum driftsutg. Værnesregionen	12 085 000	11 355 000
VARIT investering	567 000	486 000
Sum totale utg. Værnesregionen	12 652 000	11 841 000

Tydal kommunes andel av driftsutgiftene innenfor de samarbeidene kommunen deltar i utgjorde i 2022 12,1 mill. kr som utgjør 7,5 % av de totale korrigererte driftsutgiftene. I forhold til 2021 er det en nedgang på 0,7 mill. kr. I tillegg kommer kommunens andel i VARIT investering som i 2022 utgjorde nesten 0,6 mill. kr. Andelen av driftsutgiftene til Værnesregionen sett i forhold til kommunens korrigererte driftsutgifter ble redusert med 0,7 prosentpoeng til 7,5 % i 2022. Det skyldes både at kommunens netto utgifter til tjenestesamarbeidene i Værnesregionen ble litt redusert

(0,7 mill. kr) og at korrigerte driftsutgifter økte. Økningen kommer hovedsakelig innenfor IKT mens det for de øvrige tjenestene er bare små endringer.

Tall i mill. kr	Regnskap 2022	Budsj (oppr) 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Driftsutgifter	12,1	13,3	-1,2	-9,0

Tydal kommunes driftsutgifter til tjenestesamarbeidene ble 1,2 mill. kr lavere enn Tydal kommunes opprinnelige budsjett tilsvarende 9 %. Det er mindreforbruk innenfor IKT, lønn og regnskap, PPT, barnevern og NAV.

Tabellen viser avviket mellom opprinnelig budsjett og regnskapet for tjenestesamarbeidene i Værnesregionen.

For nærmere informasjon vises det til egne årsmeldinger for enhetene i Værnesregionen.

Kort om året som har gått

Servicekontoret

Servicekontoret har 4,8 årsverk for delt på 5 ansatte. Arkivpersonale, møtesekretærer og superbrukere har siden mai jobbet mye med å ta i bruk nytt arkiv- og saksbehandlersystem Elements. Denne jobben er likevel ikke ferdig. Gammelt system Ephorte ble avsluttet i mai og Elements ble tatt i bruk. Systemet er nytt for alle, også for politikerne. Det er mange som har behov for hjelp. Dette krever mye tid og ressurser fra sentraladministrasjonen.

Arkivplanen ble sist revidert 19.02.2016. Ny revidering er under arbeid.

Vi har også i 2022 arbeidet med digitalisering av eiendomsarkivet. Arbeidet har bl.a. bestått av sortering og klargjøring til skanning av historisk eiendomsarkiv. Målet med arbeidet er å forenkle og forbedre måten å levere offentlige tjenester på. Som et ledd i det å tilby innbyggere og næringsliv gode brukervennlige og helhetlige digitale tjenester skal eiendomsarkivet digitaliseres. Digitaliseringen vil sikre arkivmaterialet og lette saksbehandlingen på byggesak. Hovedarbeidet ferdigstilles i 2023.

Servicekontoret har i samarbeid med næringsavdelingen, startet arbeidet med å digitalisere historisk fotoarkiv. Bilder og tekst til tydalsbilder fra først på 1900-tallet og utover digitaliseres og skal ligge på en egen internettside. Arbeidet er tenkt ferdigstilt i 2023.

Servicekontoret bistår i mange oppgaver for kommunedirektør og sektorene.

Servicekontoret opplever fornøyde brukere og har gjennomført brukertest av hjemmesiden. De generelle målene nås i arbeidet.

Vanngebyr Græsli

I kommunestyrets sak 73/21 den 16.12.21 ble det vedtatt at kommunedirektøren skal gjennomgå dagens ordning med redusert vannavgift i Græsli for å se på mulighetene for å få endret på den slik at underdekning kan unngås. Etter at kommunen overtok forpliktelsene, har abonnentene i Græsli kun blitt belastet med 40 % av ordinær vannavgift. En fortsettelse av denne ordningen fører til at Tydal kommune får en underdekning på ca. kr 300 000,- per år. Kommunen har fått en juridisk vurdering hos advokatfirmaet Simonsen, Vogt Wiig i sakens anledning som vurderer at det vil være vanskelig å få endret på ordningen.

Det ser ut som om kommunen har inngått for dårlige avtaler, og dessverre har konsekvensene med avtalene blitt store. Det er alvorlig for kommunen, og kommunens innbyggere, når så store inntekter går tapt. Med uforandrede priser vil innteksttapet minst utgjøre 3 mill. kr over en tiårsperiode, sannsynligvis mer. Ifølge kommunestyrets vedtak fra oktober 2021 skal disse tapte inntektene dekkes med driftsmidler fra den øvrige tjenesteproduksjonen. Dette er ikke greit. Inntektsbortfallet er alvorlig og svekker kommunens muligheter for å gi gode tjenestetilbud. Hensynet til kommunens innbyggere synes å være satt til side. Dette er en trist sak for kommunen, og kommunens

innbyggere, som blir rammet av konsekvensene av avtalene. Kommunestyret vedtok i sak 41/22 den 16.06.22 å ta den juridiske vurderingen fra advokatfirmaet til orientering og at kommunens arbeide med saken innstilles.

Bosetting av flyktninger

Kommunestyret vedtok i sak 21/22 den 24.03.22 å bosette 15 flyktninger. Ved utgangen av 2022 har kommunen bosatt 10 flyktninger. For 2023 er det vedtatt bosetting av 10 nye flyktninger. Kommunen har siden sommeren 2022 hatt ressurs for arbeid med bosetting av flyktninger tilsvarende 50 % og det er også lagt til grunn gjennom hele 2023.

For å delta i introduksjonsprogrammet mottar deltakeren på årsbasis i henhold til integreringsloven to ganger folketrygdens grunnbeløp. Grunnbeløpet utgjør pr 01.05.22 kr 111 477,-. Introduksjonsstønad utgjør da kr 222 954,- pr voksne personer. Deltagere under 25 år som ikke bor med foreldre, mottar 2/3 stønad. Deltagere under 25 år som bor med en eller begge foreldrene, mottar 1/3 stønad. Det er noe uklart hvor lenge flyktningene fra Ukraina skal gå introduksjonsprogrammet.

Arbeidet med bosetting av flyktninger finansieres av et statlig tilskudd fra IMDI; benevnt for «Integreringstilskudd». Formålet med tilskuddet er at kommunene skal gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. Tilskuddet skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommunene får tilskudd for hver person de bosetter. Integreringstilskuddet skal sammen med tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap finansiere introduksjonsprogrammet. Kommunen mottok kr 1 606 200,- i integreringstilskudd i 2022. Beløpet har så langt dekt kommunens utgifter med bosettingen.

Forvaltningsrevisjonsrapport

Kontrollutvalget og kommunestyret har i sin vurdering av risiko og vesentlighet i Tydalkommune vurdert organisering og effektivitet som et viktig område å se nærmere på. Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon med tema kompetanse, kvalitet og effektivitet i kommunens stabsfunksjoner på sitt møte 12. november 2020 (sak 24/20). På utvalgets møte 25. februar 2021 (sak 2/21) ble bestillingen spisset ytterligere: Forvaltningsrevisjonen skal omfatte kommunedirektør, personal og sektorledernivå, videre skal revisjonen omfatte ledelseskompentanse, kvalitet, sårbarhet, personalarbeid og saksbehandling til politisk nivå. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i perioden mai 2021 til februar 2022.

Sak om forvaltningsrevisjonsrapport om kompetanse og kapasitet i kommuneledelsen ble behandlet i kommunestyret i mars 2022. Revisjon Midt-Norge har gjennom dokumentgjennomgang og intervjuer med politisk og administrativ ledelse funnet at:

- Det er tilfredsstillende kompetanse i ledergruppen.
- Det varierer hvor mange tjenesteledere/ansatte sektorlederne har å samarbeide med.
- Felles for alle sektorlederne er det at de ønsker seg mer tid til utviklingsoppgaver.
- Det er ikke jobbet godt nok med rolleforståelse, gjensidig tillit, åpenhet for gjensidig konstruktiv kritikk og åpen samtale om relasjonens kvalitet mellom politisk og administrativ ledelse.
- I januar 2022 forteller både administrativ ledelse og ordfører til revisor at samarbeidet stadig bedrer seg, noe som er positivt.
- Kommunen har system, retningslinjer og rutiner som sikrer en forsvarlig forberedelse av politiske saker og iverksettelsen av disse.

Revisjonens konklusjon

Kommunens administrative ledergruppe har relevant utdanning, lederfaring eller lederutdanning og relevant yrkeserfaring. Revisors vurdering er derfor at det er tilfredsstillende kompetanse i ledergruppen.

Sektorlederne har ulikt antall ansatte å fordele arbeidsoppgavene på, og noen er mer presset enn andre. Felles for disse er at de ønsker seg mer tid til utviklingsoppgaver. Særlig er det utfordrende for sektorlederen i 50 prosent stilling.

Kapasiteten til administrativ ledelse er i stor grad påvirket av samspillet opp mot politisk nivå. Her er revisors vurdering at det ikke er jobbet godt nok med rolleforståelse, gjensidig tillit, åpenhet for gjensidig konstruktiv kritikk og åpen samtale om relasjonens kvalitet. I januar 2022 forteller både administrasjon og ordfører revisor at samarbeidet stadig bedrer seg, noe som er positivt. Kommunen som helhet vil ha god nytte av å skape et bedre samarbeidsklima.

Når det gjelder saksforberedelse og iverksettelse av politiske saker er revisors vurdering at kommunen har system, retningslinjer og rutiner som sikrer en forsvarlig forberedelse av politiske saker og iverksettelsen av disse.

Lønnspolitiske retningslinjer

Kommunestyret vedtok lønnspolitiske retningslinjer i sitt møte 16.06.22. Lønnspolitikken er en del av Tydal kommune sin arbeidsgiverpolitikk og tar for seg hvordan lønn benyttes som virkemiddel for å bidra til at vi når kommunens fastsatte mål. Lønnspolitikken er utarbeidet i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og er gjenstand for årlig evaluering og revisjon.

Med lønnspolitikk menes en målrettet bruk av lønn for å rekruttere, motivere og beholde kvalifiserte medarbeidere, samt stimulere til økt produktivitet ved videreutvikling i arbeidet, større engasjement, bidrag til felles oppgaveløsning og kompetanseoverføring (dele kunnskap med hverandre). De lønnspolitiske retningslinjene beskriver sammen med bestemmelser i hovedtariffavtalen bl.a. virkemidler som kan gi uttelling i form av lønn ved lokale forhandlinger og hvorledes dette skjer. Retningslinjene må også sees i sammenheng med sentrale lønnsforhandlinger og tariffavtaler.

Lønnspolitiske retningslinjer er et viktig styringsverktøy for å nå kommunens fastsatte mål. Sammen med hovedtariffavtalen legger retningslinjene til rette for at kommunen på en god måte bl.a. kan rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere.

Overordnet beredskapsplan

I kommunestyrets sak 43/22 den 16.06.22 ble kommunens overordnede beredskapsplan revidert. Kommunens plikt til å utarbeide en beredskapsplan er hjemlet i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og sivilforsvaret § 15: «Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 skal kommunen utarbeide en beredskapsplan. Beredskapsplanen skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media. Beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum én gang per år. Kommunen skal sørge for at planen blir jevnlig øvet.»

Det er viktig at planen er et levende dokument, som oppdateres og endres jevnlig. Dette for at dokumentet skal vært et best mulig hjelpemiddel for håndtering av ulike kriser. Oppdateringer og revidering som ikke er av økonomisk eller prinsipiell art, bør derfor kunne utføres administrativt og fortløpende, uten politisk behandling for hver gang. I en krisesituasjon vil det ikke alltid være mulig å følge kommunens ordinære beslutningsprosesser. Kriseledelse vil derfor etableres, og denne vil ta det overordnede ansvaret for å gjennomføre de tiltakene som kreves av kommunen. For at dette skal fungere på en hensiktsmessig måte, har kommunedirektør og ordfører i planen fått tildelt noen begrensede fullmakter. Evt. endringer i disse, skal behandles og vedtas av kommunestyret. Det er for øvrig ikke foretatt endringer i disse fra forrige kommunestyrebehandling.

Reduksjon i antall representanter i kommunestyret

Kommunestyret vedtok i sak 72/22 den 15.12. at antallet kommunestyrerepresentanter i Tydal kommune fastsettes til 13 representanter fra og med kommunestyrevalget 2023. Det ble ikke foretatt endringer i antallet representanter til formannskapet og øvrige styrer, råd og utvalg.

Det er kommunelovens § 5-5 som bestemmer minimumsstørrelsen i kommunestyrets medlemstall. Kommuneloven § 5-5 pkt. 2, bokstav a sier at en kommune med under 5 000 innbyggere skal ha minimum 11 medlemmer. I medhold av kommuneloven kan en da maksimalt redusere antallet representanter i kommunestyret fra dagens 17 og ned til 11 som er kommunelovens minimumskrav.

Fremtidige utfordringer

Vi må i årene fremover sikre at ordningene som gir kommunen kompensasjoner og erstatninger fra kraftutbygging og kraftproduksjon opprettholdes og helst tilpasses dagens nivå. Dette er økonomiske kompensasjoner for at kommunen har avgitt store naturressurser. Det er fremdeles meget viktig å følge opp disse ordningene, både fra administrativt og politisk nivå.

Sentraladministrasjonen opplever at ressurstilgangen er stram og det fører til en streng prioritering av hvilke arbeidsoppgaver som kan vies oppmerksomhet. Innenfor overordnet styring og ledelse samt saksbehandling har kommunen et minimum av ressurser for å kunne drive kommunen. Man er ytterst sårbar ved fravær eller ledighet i stillingene. Det opplevde vi i deler av 2022 hvor bemanningen i sentraladministrasjonen var lavere enn normalt over lengre tid.

Vi ser at den lave bemanningen i administrasjonen får følger som lengre saksbehandlingstid. Spesielt gjelder det tyngre saker som krever mye tid. Det skjer til tross for at det dessverre har blitt normalt for mange ledere å arbeide utover normal arbeidstid for å holde tjenesteproduksjonen og utvikling i gang. Noen yter en innsats langt utover det som kan forventes. Kommunedirektøren anser det ikke som usannsynlig at nøkkelpersonale kan slutte den nærmeste tiden. Kommunen står i fare for å miste mye god kompetanse og kapasitet. Det vil være meget uheldig.

Kommunen må ha faglig og administrativ kraft til å utrede og framstille saker slik at det klargjør mulige valg og gjøre rede for konsekvensene. Videre må det være en kompetent organisasjon som har kraft til å sette de politiske valgene ut i konkrete tiltak. Dette er en forutsetning for å kunne ha et sterkt lokaldemokrati slik at det er gode rammevilkår for det politiske arbeidet. Slike rammebetingelser må være på plass som grunnlag for en sterk lokalpolitisk arena. Begge disse forutsetningene må, sammen med økonomiske ressurser, være til stede for å kunne holde fram som egen kommune. Kommunen må være styringsdyktig og ha utviklings- og omstillingskraft. Kommunen har et lavt nivå når det gjelder slike ressurser.

Avdeling næring og kultur

Nærings sjef: Mari Evjen

Næringsarbeidet ble fra 01.01.2022 plassert i kommunedirektørens stab. Avdelingen har i 2022 bestått av nærings sjef 100 %, næringskonsulent 50 % og prosjektstilling næring og kultur 100 % fra 01.05.2022.

Måloppnåelse/året som har gått

Næringsavdelingen skal tilrettelegge for næringsutvikling og vekst i Tydal. Avdelingen forvalter nærings- og om-dømmefondet. Avdelingen har i 2022 jobbet mye med oppgavene som ble satt for den 2-årige prosjektstillingen som ble opprettet:

- Bolysttiltak
- Kultur opp mot frivillige lag og organisasjoner
- Muligheter for å skaffe eksterne midler, sett i tilknytning til vedtatte tiltak
- Utrede muligheten for å åpne et utested i midtbygda for alle
- Utadrettet arbeid mot bedrifter og næringsliv i bygda
- Tilrettelegge for nye arrangement

Det har også blitt jobbet med aktuelle aktører for etablering i Tydal, særlig i tilknytning til Tydal Datacenter som vil få store mengder restvarme ved vannkjøling i sitt byggetrinn II. Forvaltningsoppgaver, markedsføring både internt og for lokalt næringsliv og lag/organisasjoner og forvaltning av næringsfondet er også noen av arbeidsoppgavene som utføres i avdelingen.

Kommuneplanens samfunnsdel, handlingsplan næring 2022-2023, og kulturplan er styringsdokumenter som ligger til grunn for arbeidet som utføres innen næring og kultur.

Stor anleggsvirksomhet med blant annet ferdigstilling og igangsetting av trinn I ved Tydal Datacenter og rehabilitering av Nesjødammen har i 2022 medført aktivitet med behov for arbeidskraft og tjenester, både fra lokale og eksterne næringsaktører. Kommunen har også i 2022 jobbet mye med markedsføring og tilrettelegging for næringslivet i bygda. Dette gjøres gjennom hjemmesider, sosiale media og fysiske tiltak.

2022 ble et urolig år med krig i Europa, høye strømpriser, høye drivstoffpriser, prisstigning på varer og tjenester, økte rentekostnader og stadig vanskeligere å rekruttere nødvendig arbeidskraft. Disse faktorene påvirker også lokalsamfunnet Tydal, og økt usikkerhet fører trolig til at noen nye tiltak blir satt på vent og planlagte tiltak i verste fall blir skrinlagt.

Hjemmesiden www.levetydal.no ble ferdigstilt i 2022. Dette er en side der man raskt skal finne oversikt over ledige stillinger, boliger/-tomter og fritidstilbud i kommunen. Det blir lagt mye jobb i å oppdatere blant annet denne hjemmesiden.

I 2022 ble det innvilget hele 4 millioner fra næringsfondet i Tydal kommune, til nærings- og utviklingstiltak rundt om i hele kommunen. Se «årsmelding nærings- og omdømmefondet Tydal kommune 2022» for detaljer. Nærings-sjefen har en observatørrolle i lokalstyret i Næringsforeningen i Værnesregionen, Tydal (NiV). Det har vært avholdt 3 frokostmøter, 2 kreative næringstreff og #ungkraft; et ungdomstreff på Stuguvollmoen i samarbeid med NiV.

Sektoren har gjennomført/igangsatt de tiltak som var planlagt i 2022, uten store budsjettavvik på noen områder. Hovedfokus i 2022 har vært tilrettelegging for arbeidsplasser og rekruttering med ønske om nye innbyggere i kommunen. Dette arbeidet må fortsette med full styrke i tiden og årene som kommer.

Skjenkebevillinger:

Det var i 2022 2 kommunale bevillinger for salg av alkohol og 7 kommunale bevillinger for skjenking av alkohol. Det er 2 ambulerende bevillinger der disse kan innvilges etter spesifikk søknad til kommunen i hvert enkelt tilfelle. Det ble i 2022 gitt 11 skjenkebevillinger til enkeltanledninger. Det har i 2022 blitt gjennomført 12 skjenkebevillingskontroller og 5 salgsbevillingskontroller med tilsyn i henhold til tobakkskadeloven. Det er ingen spesielle merknader ved noen av kontrollene. Avarn Security har gjennomført kontrollene i 2022.

DRIFTSTILTAK NÆRING 2022

Løypekjøring

Ordningen ble kunngjort for aktuelle aktører som drive med løypekjøring for langrenn i Tydal. Alle tre lagene søkte og fikk tilskudd, som blir beregnet ut fra antall kjørte kilometer og drivstofforbruk. For å få tilskudd er det krav at man er tilknyttet ordningen www.skisporet.no der man til enhver tid kan se hvor og når det er oppkjørt spor.

Medlemskap Næringsforeningen i Værnesregionen

Tydal kommune inngikk i 2020 en avtale med NiV, og avtalen har vært fornyet i 2021 og 2022. Målet er å videreutvikle den næringsmessige organiseringen for aktører i Tydal. Her får de muligheter til å treffes lokalt gjennom møter i Tydal, men samtidig får de også muligheten til å delta i aktiviteten i en større næringsorganisasjon i Værnesregionen, som kan bidra til en verdifull samarbeids- og utviklingsarena for de næringsdrivende i Tydal. Det er etablert en lokal avdeling med eget styre i Tydal, der Tydal kommune har en observatørrolle.

Tydalsvukku

Tydalsvukku 2022 ble gjennomført med mange arrangement og tilbud for enhver smak. Mange positive tilbakemeldinger. Tydalsvukku var i sin tid et initiativ fra Tydal kommune der kommunen skulle koordinere og markedsføre arrangement som næringsliv og lag/organisasjoner hadde ansvar for. De siste årene har initiativet til å arrangere vært mindre og dermed har Tydal kommune tatt et større ansvar. Dette for å skape liv og røre i Tydal i høstferien med tilbud for enhver smak.

Fiberbredbåndsutbygging

I kommunestyret den 23.09.21 ble det vedtatt å bevilge midler til bredbåndsutbygging i området Græsli, Aune-Lian. Det kommunale bidraget er på 850.000, - og er 50 % lavere enn opprinnelig forespeilet. Trøndelag Fylkeskommune har ansvar for utbyggingen og oppdraget har vært ute på anbud. Arbeidet forventes ferdigstilt i 2023. I kommunestyret den 10.02.22 ble det vedtatt å bevilge kr 1.940.000, - fra disposisjonsfondet til bredbåndsutbygging i området Løvøya-Stugudalen. Også for dette prosjektet er det Trøndelag Fylkeskommune som er ansvarlig. Her er det signalisert at oppdraget blir lagt ut på anbud i løpet av 1. kvartal 2023.

Bolyst

Tydal kommune har en viktig rolle som tilrettelegger for bolyst i kommunen. Gjennom tiltak av forskjellige slag er det ønskelig å gjøre Tydal til en mer attraktiv kommune å bo i og flytte til. Tydal er kjent som ei dugnadsbygd, og det er viktig å etablere og videreføre et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger. I 2022 har avdelingen også hatt fokus på god informasjon og oppfølging av de som bor her og mulige innbyggere, fysiske trivselstiltak som blomster og tiltak som gjør kommunen enda mer innbydende, attraktive turområder for alle aldre og funksjonsnivå osv.

Oppgradering Rotodden

Rotodden 190/27 er Tydals eneste statlig sikra friluftsområde. Området ble sikra i 1980, og Miljødirektoratet står som hjemmelshaver. Tydal kommune har forvaltningsansvar på eiendommen. Det er behov for å gjøre en del tilretteleggingstiltak på området, og dette arbeidet ble påbegynt i 2022. Parkeringsplassen har blitt utvidet og arbeidet med å oppgradere stien ned til stranda er påbegynt. Dette vil bli en godt tilrettelagt sti, med mulighet for å komme seg til Rotodden både med rullestol og barnevogn. Arbeidet med ferdigstilling av stien samt nytt toalett vil fortsette i 2023.

Digitalisere fotoarkivet med tekst

Tydal kommune har et digitalisert fotoarkiv. I 2022 ble arbeidet med å legge tekst på bildene påbegynt, og planlegges ferdigstilt i 2023. Selbu Trykk AS utfører arbeidet.

Sommerjobb for skoleungdom

Det var i 2022 10 bedrifter som fikk tilskudd til lønnsmidler for sommerjobb for skoleungdom, for totalt 11 ungdommer. Flere av bedriftene hadde fått innvilget tilskudd for to ungdommer, men fikk ansatt bare en. Tydal kommune utbetalte 88.788, - i lønnstilskudd. I tillegg fikk 8 bedrifter tilskudd til sommerjobb fra Trøndelag fylkeskommune, 1 ukelønn på 7000, - til hver bedrift.

Tilskudd til lag og foreninger/kulturmidler

9 lag/foreninger fikk tilskudd gjennom de kommunale kulturmidlene. Totalt kr 150 000,-.

Markedsføring

Ferdigstilling av hjemmesiden www.levetydal.no, konkurranse med flotte premier på Instagram kontoen #opplevtydal hver dag i påska, annonsekampanje for ledige stillinger i Tydal på Adressa i påska, markedsføring av arrangement og synliggjøring av bedrifter gjennom hele året, stand med lykkehjul for barn og voksne på Tydalsfestivalen – flotte premier gitt av lokalt næringsliv er noen av tiltakene som er gjennomført i 2022. #opplev Tydal, #levetydal og www.sylan.no er de kanalene som blir mest brukt i markedsføring av Tydal med muligheter og det som skjer.

Konsulenttjenester næring

Tydal kommune hadde i 2022 en avtale med Proneo, kjøp av tjenester til næringsutvikling. Bedrifter og mulige næringsaktører kunne få inntil 10 timer bistand fra Proneo til veiledning og søknadsskriving for å nevne noe. 5 aktører benyttet seg av tilbudet i 2022.

FREMTIDIGE UTFORDRINGER

Den største utfordringen for Tydal er befolkningsutviklingen, tilgang på arbeidskraft og tilgang på boliger/husrom. Her er vi avhengig av at hele tydalssamfunnet står sammen og jobber mot felles mål om å få flere innbyggere til kommunen. Det er svært viktig å legge til rette for at de som allerede bor her skal trives og med ønske om å fortsette å bo i Tydal. Tilrettelegging for næringsetableringer, attraktive boliger og boligtomter, gode fritidstilbud, riktig ressurs- og virkemiddelbruk og spisset markedsføring kan være noen av virkemidlene for å få en positiv utvikling i bygda.

Tydal kommune sitter med virkemidler, nettverk og kompetanse og har en viktig rolle som tilrettelegger for at Tydal skal være attraktiv for gründere og jobbsøkere. Kommuneadministrasjonen, politikere, bedriftseiere og innbyggerne må gjøre dette – SAMMEN FOR TYDAL. For å gjøre en best mulig jobb er det viktig å sikre tilstrekkelig administrativ kapasitet til å følge opp alle vedtak, oppgaver og prosjekter innen fastsatte frister og rammer.

KULTUR

Kulturplan 2012 – 2026 «kultur til tusen» gir generelle føringer på hva kommunens kultursatsing innebærer. Det ble i 2022 opprettet en toårig prosjektstilling for å jobbe med næring og kultur. Kommunen har flere virkemidler for kulturlivet i Tydal. Her nevnes kulturmidler, omdømmefond, Stuguvollmoen og kulturhus. Tydal museums venner (MV) driver Tydal museum, og har åpent ca. 2 måneder på sommeren. MV laget i 2022 en ski-utstilling i tillegg til utstillingene som er der fra før. De jobber også med Storaunstuggu og vedlikehold ved og i Kistafoss kraftverk. Etter pandemien er det meste av aktiviteten i lag og organisasjoner gjenopptatt. Svømmehall, skytetreninger, kulturskole og musikkøvinger, aktivitet innen friluftsliv, fotball, håndball og motorsport for å nevne noe. Det er viktig å ha et godt samarbeid mellom kommune og lag/foreninger, da disse bidrar med viktige tilbud som kan være avgjørende for at folk bor i bygda og ønsker å bosette seg her. Kulturen må i stor grad skapes og gjennomføres av frivillige der kommunen kan bidra med noe tilrettelegging.

ÅRSMELDING FOR TYDAL KOMMUNES NÆRINGSFOND 2022

Innledning

Tydal kommune disponerer et næringsfond som får årlige innbetalinger fra konsesjonsavgifter som følge av vannkraftutbyggingen i kommunen. Konsesjonsavgiften for 2022 utgjør kr 5.912.000, -. I tråd med gjeldende vedtekter skal fondsmidlene benyttes til næringstiltak i Tydal kommune, eller kommunale tiltak som tar sikte på å fremme utviklingen av næringslivet, og infrastrukturen i kommunen.

Det er mulig å søke Tydal kommune om støtte fra omdømme- og næringsfondet. Slik støtte kan etter søknad gis som tilskudd, og vedtektene sammen med Strategisk næringsplan 2014-2024 har blitt lagt til grunn for vurdering av innkomne søknader. I 2022 var det avdelingen for næring og kultur som tok imot og behandlet søknadene. Informasjon om søknadskriterier og søknadsskjema er tilgjengelig på kommunens hjemmeside under fanen næring. Tydal kommune har i 2022 hatt et samarbeid med Proneo der de har utført konsulenttjenester for næringsaktører i Tydal som har hatt behov for bistand til for eksempel å skrive søknader.

En av de viktigste oppgavene til kommunene er å legge til rette for vekst og utvikling i næringslivet. Det innebærer å være utviklingsorientert, og møte næringslivet med ei positiv innstilling. Kommunen har et samfunnsansvar og må være lojale til lovverk, retningslinjer og planverk, men arbeidet bør utføres med en offensiv ja-holdning.

Aktivitet i 2022

I løpet av 2022 har kommunen mottatt 15 søknader til næringsfondet. 11 søknader er behandlet av formannskapet, 10 er innvilget og 1 er avslått. 4 søknader er behandlet og innvilget av kommunedirektøren som delegert vedtak.

Innvilgede tilskudd blir utbetalt mot utbetalingsanmodning og dokumentasjon som kreves i det enkelte vedtak. Kommunedirektøren har behandlet og innvilget 14 søknader til omdømmefondet i 2022.

Søknader og tilskudd fra næringsfondet 2022:

Søker:	Innvilget beløp:	Sak elements:
Nebjørgevegen	20 000	18/1036
Ndyrkingstilskudd, ramme	81 000	21/580
Moheim Camping	90 000	22/47
Norwegian Fish Farms Tydal AS	200 000	19/800
Østby Gårdsbakeri	50 000	22/199
Gunn Hilmo og Geir Morten Rønning	600 000	22/264
Moheim Camping	1 200 000	22/565
Kulturstiftelsen Sylan & Sånn	250 000	22/216
Sylene Eiendom	0	22/566
Berit Aune	600 000	22/1363
Sylan Adventure AS	150 000	22/1258
Bil og Landbruk Eiendom AS	38 000	22/1552
Tydal Grunneierlag	130 000	22/1725
Stugudal Stasjon AS	440 000	22/1991
Kulturstiftelsen Sylan & Sånn	170 000	22/1856
SUM	4.019.000, -	

Søknader og tilskudd fra omdømmefondet 2022:

Søker:	Innvilget beløp:	Sak elements:
Tydal Skisenter AS	120 000	12/627
Kulturstiftelsen Sylan & Sånn	60 000	22/7
Tydal MK	40 000	22/152
Tydal jeger og fisk	25 000	22/166
Næringsforeningen i Værnesregionen	12 000	19/1063
Gloi islandshestforening	20 000	22/260
Tydal IL fotballgruppa	15 000	22/677
Sylan Adventure AS	15 000	22/1256
Kor Magnon	25 000	22/1405
Oi! Trøndersk mat og drikke	20 000	22/932
Tydal Husflidslag	50 000	22/1589
UL Vårfryd	10 000	22/2101
Studio 705 v/Merete Lien	7 000	22/2150
Tydal Sokn	30 000	22/2299
Tydal snøscooterklubb og Tydal husflidslag	20 000	22/2338
SUM	469.000,-	

Økonomistatus, næringsfond og omdømmefond

Avkastningen fra fondene består av renter og konsesjonsavgift som bli innbetalt til næringsfondet.

	Næringsfond 2022	Omdømmefond 2022
Inngående balanse 01.01.2022	4.283.000	482.715
Konsesjonsavgift til næringsfond	5.912.000	
Bruk – tiltak i budsjett	5.647.000	
Disponibelt	4.548.000	
Innvilget i 2022 (se tabell)	4.019.000	469.000
Sum (utgående balanse, 31.12.2022)	529.000	13.715

Sektor oppvekst

Sektorleder: Mona Moan Lien

Sektoren omfatter barnehage, grunnskole, skolefritidsordning, voksenopplæring for flyktninger/innvandrere/grunnskole for voksne, kulturskole, skole-/folkebibliotek, frivilligsentralen, ungdomsarbeid og forebyggende arbeid (SLT). I tillegg er de interkommunale tjenestene PPT og barnevern lagt under sektoren, se egen årsmelding fra Værnesregionen.

Måloppnåelse

Barn og unge i Tydal skal oppleve en god oppvekst. Vi jobber i fellesskap for å gi barn og unge god faglig og sosial utvikling i trygge rammer. Tidlig innsats, helhetlig tenkning og tverrfaglig samarbeid er bidrag for å oppnå dette. Vi har fokus på kompetanseheving for å utvikle vår kompetanse og kvaliteten på tjenestene. Vi oppfordrer ansatte til videreutdanning og har klare prioriteringer på hvilke fag/videreutdanninger vi har behov for i henhold til å fylle kompetansekrav og behovet for kompetanseheving.

Samarbeid og samordning av ressurser innenfor hele oppvekstsektoren fungerer godt. Barnehagen hadde behov for å øke sine ressurser for 2022 med bakgrunn i *Lov om barnehager* §18: grunnbemanning, og forskrift til loven §17: pedagogisk bemanning regulerer barnehagens bemanningsbehov. Bemanningsbehovet blir i tillegg til antall barn også regulert ut ifra barnegruppens alderssammensetning. Barnehagen innfrir både pedagog- og bemanningsnormer, og kommunens målsetting om full barnehagedekning nåes også i 2022.

Reduksjon i bemanning i.h.t. budsjettvedtak ved at diverse permisjoner ikke ble dekt opp ble fulgt opp.

I forbindelse med kvalitetsutviklingen deltar Tydal kommune i oppfølgingsordningen med spesielt fokus på helhetlig lese- og skrivestrategi. Vi mottar midler fra Statsforvalteren til gjennomføring av tiltakene som skal bidra til helhet og sammenheng i utviklingsarbeidet i skolen. I arbeidet med kvalitetsutvikling i oppvekstsektoren ser vi på et helhetlig oppvekst- og opplæringsløp, og barnehagen er en viktig arena for å utvikle gode sosiale ferdigheter gjennom lek og læring.

Tydal ungdomsråd har i 2022 bestått av 6 medlemmer. Rådet har vært aktivt og det er lagt til rette for dialog og medvirkning i saker som berører barn og unge. De er engasjerte og kommer med innspill og spørsmål i aktuelle tema som berører og opptar barn og unge. De lager også opplegg og er medarbeidere i junior- og ungdomsklubb. Engasjementet de viser har stor betydning i arbeidet med barn og unge og deres stemme er en viktig ressurs for at tiltak rundt barn og unge skal treffe målgruppen godt. Ungdomsrådet ønsker gjerne å få uttale seg i flere kommunale saker. En utfordring vi har sett de siste årene er rekruttering ved valg. Tydal ungdomsråd har de tre siste periodene ikke klart å stille med 9 medlemmer.

ABSOLUTT-programmet hadde sin siste samling høsten 2022 og vi har som mål og lage en oppvekstplan. Planen skal bygge på kommunen sin samfunnsplan og vil vise hvilke tiltak og strategier man satser på for sammen å skape en god oppvekst. Vi har en del analyser og brukerundersøkelser vi kan legge til grunn, men også brukermedvirkning og samskaping gjennom dialog vil være metoder i arbeidet mot en oppvekstplan. Distribueres for å innhente et grunnlag i utarbeidelse av fremtidens oppvekst i Tydal. I ABSOLUTT-programmet har arbeidsgruppa hatt veiledning og arbeidsmøter med KS i ABSOLUTT-programmet, og sektorleder og styrer har deltatt på koordinatorsamlinger og erfaringsdeling arrangert av KS gjennom hele året.

Aktiv sommer i Neadalen ble gjennomført for andre gang. Organiseres av SLT-koordinator. Et populært ferietilbud, med en uke med aktiviteter i sommerferien og fire dager i høstferien med Drive inspire. Aktiviteter var bl.a. ung ekspedisjon, sykkel dag, basseng, aktivitetsdag, kreativ dag, juniorklubb, fotball dag, en dag med Fjellguiden og hengekøyecamp. Alt er blitt finansiert ved hjelp av støtte fra Bufdir, hvor Tydal kommune har fått innvilget støtte til dette formål for 2022-2024.

Skolen fikk også i 2022 tilskudd til innkjøp av digitale læremidler fra Utdanningsdirektoratet som gikk til innkjøp av lisenser og digitale fagressurser tilpasset fagfornyelsen. Det digitale er del i utviklingsarbeid som bidrag til økt motivasjon og læringsutbytte. Det ble også søkt om tilskudd til utstyr for programmering i skolen gjennom den teknologiske skolesekken og vi mottok 60 000,- til innkjøp av utstyr.

Biblioteket samarbeider godt med skolen om skolebibliotekbruk og leselyst hos barna. Dette arbeidet er knyttet tett opp til utviklingsarbeidet i skolen og oppfølgingsordningen. Arbeidet med samlingsutvikling er fortsatt høyt prioritert.

Kulturskolen har videreutviklet tilbudene til elevene og gjennomførte våren 2022 et kunstprosjekt/-undervisning der lærer/kunstner fra Trondheim ble innleid. Vi ser også videre på mulige andre opplæringstilbud som kan være aktuelle å kunne tilby våre elever.

Frivilligsentralen i Tydal ligger under sektor Oppvekst og ligger i tilknytning til Tydal bibliotek ved Tydal barne- og ungdomsskole. Sentralen mottok i 2022 statlig driftstilskudd for 50 % drift, har eget styre og egne vedtekter.

Økonomisk ressursbruk og årsverk

Tall i mill. kr	Regnskap	Budsj (oppr)	Avvik		Årsverk	Årsverk	Ansatte	Ansatte
	2022	2022	i kr	i %	2022	2021	2022	2021
Driftsutgifter	26,3	24,0	2,3	9,6	26	24,8	32	33
Driftsinntekter	-4,8	-2,0	-2,8	140,0				
Netto	21,5	22,0	-0,5	-2,3				

Total ressursbruk innenfor sektoren var på netto 21,5 mill. kr som er 0,5 mill. kr lavere enn revidert budsjett. Det største avviket i revidert budsjett er mindre utgifter enn antatt til VR- tjenesten barnevern og PPT. Vedtatte tiltak ble gjennomført i sin helhet og det er stor lojalitet til gjennomføring av de målsettinger og tiltak som er satt.

Den totale bemanningen var i 2022 på 26 årsverk som er en oppgang på 1,2 årsverk i forhold til 2021. I tillegg kommer permisjoner og sykmeldinger som ikke ble fylt opp gjennom året. I tillegg kommer to lærlinger, der den ene avsluttet høsten 2022 etter endt fagprøve.

De største enhetene er grunnskolen med 14,5 årsverk og barnehagen med 8,8 årsverk. I tillegg kommer to lærlinger i oppvekstsektoren og et engasjement på 0,8 stilling i barnehagen for å fylle bemanningsnorm.

Etter pandemien fikk vi i oppvekst i perioder høyt fravær blant ansatte, spesielt høsten 2022. Dette skapte store vikarbehov som til tider har vært svært utfordrende å løse. Dette medførte til tider stort arbeidspress på ansatte og i tillegg økte utgifter til overtidbetaling som ikke var budsjettet.

Kort om året som har gått

Sektorleder oppvekst deltar i kompetansenettverkene, ReKom (barnehage) og DeKom (skole), i Værnesregionen. Kompetansehevingstiltakene gjennomføres i samarbeid med NTNU, DMMH og andre kompetansesenter og finansieres av statlige midler. Sektorleder er medlem av fagråd oppvekst i Værnesregionen der oppfølging/status av felles interkommunale tjenester er på sakskartet, og en del av møtene er felles med fagråd helse. Dette er en viktig arena for å diskutere og utvikle våre tjenester til det beste for våre brukere.

Sektorleder har også deltatt i arbeidsgruppe i samarbeid om utarbeidelsen av Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen. Barnevernslovens kap.15 §1, 2. ledd forplikter kommunene til å utarbeide og vedta en plan for forebyggende arbeid for barn og unge. Denne planen skal først og fremst bidra til å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det presiseres at alle enheter i kommunen, inkludert barnevernet, er pliktige til å delta i arbeidet

med planen. Samarbeidsplikten er nedfelt i de ulike tjenesteområdenes lovverk, for å sikre tverrfaglighet i tjenestene til barn og unge. I tillegg til en felles del i forebyggende plan i Værnesregionen er det også startet opp et arbeid med den kommunale delen av planen.

Gjennom oppfølgingsordningen har vi det siste året samarbeidet med NTNU og skrivesenteret. Skolen har hatt flere veilederbesøk gjennom året med kompetanseheving innen lese- og skriveopplæring for å bedre praksisen innen lese- og skriveopplæringen og jobbe frem en helhetlig språkplan. Skolen fikk i desember 2022 tilsagn om midler til gjennomføring av faglig seminar for det pedagogiske personalet i 2023 for å følge opp dette arbeidet videre.

Høsten 2021 tok skolen i bruk nye læreplaner på 10. trinn, og dermed har alle trinn tatt i bruk de nye læreplanene i kunnskapsløftet 2020. Dette er i tråd med innføringsplanen fra Utdanningsdirektoratet. Det vil være naturlig å evaluere innføringen kommende høst.

Tre lærere fullførte videreutdanning våren 2022 i fagene norsk, engelsk og matematikk. Høsten 2022 startet tre nye lærere på videreutdanning i fagene norsk, programmering og engelsk. Daværende rektor fullførte våren 2022 studiet Ledelse av læreplanarbeid. Det er bred kompetanse ved skolen og kompetansekravet i de ulike fagene fylles nesten i sin helhet. Skolen har en prioritert liste over fag det er ønskelig kollegiet tar videreutdanning i fram mot skjerpede kompetansekrav fra og med høsten 2025.

Gjennom Desentralisert kompetansenettverk i Værnesregionen har lærere på småtrinnet og rektor deltatt på en kursrekke i begynneropplæring, og rektor har deltatt i rektornettverket med fokus på hvordan ledere kan bidra til lærende organisasjoner gjennom møtестruktur og aksjonsplaner. Fra høsten 2022 har flere barne- og ungdomsarbeidere samt rektor deltatt på fagdager sammen med fagarbeidere og ledere i Selbu kommune med tema psykisk helse.

Elevtall i grunnskolen:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Totalt
2019-20	14	6	4	8	9	6	8	3	3	6	67
2020-21	6	14	6	4	8	9	6	8	3	3	67
2021-22	6	6	14	6	4	8	10	6	9	3	72
2022-23	3	6	6	14	5	4	8	9	6	8	69

Elevtallet er per desember 2022 på 69 elever, og ser ut til å holde seg stabilt de neste fem årene.

Rektor ved skolen sa opp sin stilling våren 2022 og ny rektor var på plass til nytt skoleår.

Kulturskolen har i 2022 arbeidet videre med digitale produksjoner, noe som bidrar til at flere får et innblikk i kulturskolens arbeid og elevenes kompetanse. Samtidig utfordrer det kreativiteten. UKM ble gjennomført i Selbu i år og flere elever fra kulturskolen deltok. Det var elever som deltok i gruppetilbud lek og rytme våren 2022, men fra høsten av var det ingen på dette tilbudet. Fra høsten 2022 økte vi opp litt på stillingsprosenten på grunn av flere elever med tilbud i kulturskolen, men holdt oss innenfor budsjettetramma.

Tydal bibliotek har 12 timers åpningstid i uka, fordelt på tre dager, formiddag og ettermiddag/kveld. I tillegg er biblioteket tilgjengelig og blir flittig brukt av skolens elever og ansatte. Fortsatt merkes lavere utlånstall etter pandemi og nedstenging i folkebibliotekdelen. Det er mange ønsker om flere arrangement i biblioteket, til dette vil det kreves endring i budsjett og personalressursene. Biblioteket har fått midler fra UDIR og Nasjonalbiblioteket til økt satsing på lesestimulering og skolebibliotek. Det er ansatt prosjektleder i 30% stilling i ett år til dette arbeidet. Det er gjennomført kartlegginger, lesestunder med barnehage og alle skoletrinn og egne aktiviteter i forbindelse med høytidene.

Tydal Frivilligsentral er åpen for alle som ønsker å bidra gjennom frivillig arbeid og er et kontaktpunkt for frivillige, lag/organisasjoner og det offentlige. Vi initierer og samordner frivillig aktivitet og er et supplement til offentlige og andre frivillige tjenester.

Tydal Frivilligsentral koordinerer en rekke en- til- en tjenester som måltidsvenner, besøksvenner og ledsagere til sykehus og lege. Vi har videre ulike sosiale treffpunkter og tilbud om fysisk aktivitet som torsdagstrim med fysioterapeut, stavganggruppe, utflukter mm. Vi har også vært engasjert i forhold til bosetting flyktninger og har hatt klesinnsamling, organisert aktiviteter for gruppen, samt Språkkafe`. Vi fikk innvilget kr 7 000,- fra Norges Frivilligsentraler for oppstart «språktrening i frivilligsentralene». Nytt av året er også at vi ukentlig har elever fra «valgfag innsats for andre», som bidrar med aktiviteter for alle aldersgrupper. Viser ellers til Frivilligsentralens årsmelding for 2022.

Barnehagen samarbeider med ReKom (regionalt kompetansenettverk for barnehager) der fokuset for Værnesregionen er kompetanseheving av pedagogiske ledere i å lede pedagogisk utviklingsarbeid. Barnehagen får oppfølging av DMMH med fagsamlinger for styrer og pedagogiske ledere, og direkte veiledning på barnehagens utviklingsarbeid med søkelys på ledelse. Utviklingsarbeidet er knyttet opp imot språkmiljø og henger godt sammen med skolens deltakelse i oppfølgingsordningen.

Frem til sommeren 2022 hadde vi et bærenett-bibliotek til utlån fra barnehagen som var et samarbeid med biblioteket i forbindelse med deres satsing på lesestimulering.

Våren 2022 fullførte en barnehagelærer videreutdanningen «Pedagogisk ledelse og læringsmiljø i barnehagen». Fra høsten 2022 har to barne- og ungdomsarbeidere og styrer deltatt på fagdager sammen med fagarbeidere og ledere i Selbu kommune med tema psykisk helse.

Barnehagesatsen har vært kr 2 500,- for en hel plass og ligger under den nasjonale maksprisen på kr 3 050,-.

Det har i 2022 vært store utfordringer med å få tak i vikarer til sektoren, både tilkallingsvikarer og vikarer som kan fylle permisjoner og lengre sykefravær. Det har vært utlyst vikariater flere ganger med få eller ingen søkere. Lav bemanning og uforutsigbarhet i forhold til hvordan dagene skal gå sammen har vært en stor belastning for ansatte.

Barn i barnehagen:

	Totalt	100%	90%	80%	60%
Vårhalvåret (april)	33	30	0	3	0
Høsthalvåret (desember)	34	31	1	2	0

PPT (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste) har faste møtepunkter med barnehagen og skolen med oppmøte i Tydal ca. en gang pr måned eller etter behov. Ansatte og barn/elever (foresatte) har muligheter for veiledning, støtte og hjelp og PPT er et viktig bidrag i arbeidet med tidlig innsats og forebyggende tiltak. Det vises ellers til årsmelding fra VR for utfyllende informasjon.

Barnevern har i 2022 hatt flere stedlig tilstedeværelse i Tydal og vi har god dialog med ny kontaktperson for Tydal. Hun har fast dag i Tydal hver måned og deltar også i samordningsteam. Det er muligheter for å booke tid til samtaler, råd, veiledning og møter på dager hun er her. Barnevernsleder deltar ved behov i fagråd oppvekst der vi har fått løpende informasjon om kvalitetsarbeidet og status i barnevernet. Fra 1.1.2021 ble det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten (bvl § 2-1 nytt åttende ledd). Det vises til tilstandsrapport barnevern 2022 som vil komme i løpet av våren 2023.

Det vil også komme en tilstandsrapport/kvalitetsmelding til behandling før sommeren 2023 der mer utfyllende informasjon om resultater og kvalitet i oppvekstsektoren på barnehage og skole-området vil bli omtalt.

Fremtidige utfordringer

- Strengere kompetansekrav til ansettelse og undervisning i skolen fra 2025 vil kunne bli en utfordring i og med at vi er en liten enhet med relativt få ansatte som skal undervise i alle fag og alle trinn fra 1. til 10. klasse. Foreløpig er vi bra oppdekt med kompetansen vi må ha på de aller fleste fag/områder. Det vil være viktig for oss å hele tiden benytte etter- og videreutdanningstilbud framover.

- En økonomisk utfordring kan etter hvert oppstå i og med at lærerutdanningen er utvidet til fem år, og de nyutdannede lærerne har en utdanning tilsvarende gammel lektorutdanning. Det vil føre til at lønnsutgiftene i årene framover vil bli betydelig høyere.
- Tilkallingsvikarer og søkere til utlyste stillinger er svært begrenset. Etter flere år med reduksjon i bemanningen er både barnehage og skole svært sårbare ved fravær.
- Det politiske vedtaket om løpende barnehageopptak og full barnehagedekning gir tidvis utfordringer med å innfri bemannings- og pedagognorm. Bemanning for kommende barnehageår settes etter hovedopptak i mars, og vi ser en trend i at de fleste søker utenom hovedopptak. Dette gjøre at bemanningen som settes for et nytt barnehageår ofte må justeres i løpet av året. Bemanningen må være på plass før barna får startet i barnehagen, og søknader som kommer kort opp imot ønsket startdato må, dersom det ikke er ledig kapasitet, kanskje vente litt på å få barnehageplass.
- Rapporteringsmengden er økende og like stor for en liten kommune, noe som krever mye administrativ lederressurs. Dette gjelder også oppdatering på nye krav og lovverk. Utfordringen ligger i å få en god balanse mellom det administrative og det pedagogiske lederskapet.
- Arbeidsmengden og oppfølgingen på sektoren er økende, og det er ikke mulig å utføre alle arbeidsoppgavene tilfredsstillende i en 50% sektorlederstilling.
- Det er i flere rapporter og vurderinger blitt pekt på utfordringer med tanke på dobbeltrollen sektorleder har i og med at samme person også er undervisningsinspektør ved skolen. Dette gjelder for eksempel arbeidet med årsmelding og budsjett, oppfølging av resultater på kartlegginger da skoleeier skal stille krav til skolen samtidig som man i den andre rollen har ansvar for å følge opp resultatene i skolen. I alt utviklingsarbeid som involverer skolen har sektorleder to hatter.

Sektor helse og omsorg

Sektorleder: Ingjerd Tuset

Sektoren består av HSO administrasjon, skole- og helsestasjonstjeneste, legetjenester, frisklivsentral, rehabilitering (fysioterapi og ergoterapi), rus og psykisk helsetjeneste, hjemmetjenester (inkl. miljøtjeneste) og institusjon. I tillegg er disse interkommunale tjenestene lagt under helse og omsorgs ansvarsområde; NAV og sosialhjelp, kommunalt akutt døgntilbud (KAD), tildelings- og koordineringskontor, legevakt, responscenter, samfunnsmedisinsk enhet, psykologtjeneste, jordmortjeneste og krisesenter. Kommunen har medfinansieringsavtale med Selbu Trykk om plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Måloppnåelse

Rett før jul, ble Helse- og omsorgsplan 2022 til 2032 for Tydal kommune - «Muligheter i en utfordrende tid», lagt ut til høring. Dette er en overordnet, helhetlig og langsiktig plan for helse- og omsorgstjenestene, som skal medvirke til at sektoren oppfyller plikten til å planlegge virksomhetens aktiviteter. Planen skal i tillegg bidra til å dekke Husbankens plankrav ved søknad om investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser. Det har vært bred involvering i planarbeidet. Både ansatte og brukerrepresentanter har deltatt i arbeidet på ulike temaområder i planen. Det ble også gjennomført et åpent dialog- og innspillsmøte for Tydals innbyggere og andre interesserte i oktober. Planen skal til politisk behandling i løpet av første halvår 2023.

Koronapandemien har også satt sitt preg på 2022. Koronavaksine har blitt tilbudt gjennom hele året, jfr. retningslinjer og anbefalinger fra FHI. Fra å ha forholdsvis lite smittetrykk i tjenestene de to forutgående årene, ble det en økning første tertial 2022. Samfunnet åpnet opp, og de fleste smittereduserende tiltak opphørte – et økt smittetrykk var derfor både forventet og uunngåelig. For å sikre forsvarlig drift i omsorgstjenesten, tok sektoren i bruk «koronaavtalen» - som ble inngått mellom KS og arbeidstakerorganisasjonene desember 2021. Avtalens formål var å sikre at kommunene klarte å mobilisere arbeidskraft i en tid med forventet høyt sykefravær. Avtalen åpnet for mer bruk av overtid, samt dobbel betaling for overtidarbeid. Bruk av koronaavtalen gjenspeiles derfor i overtidsbruken på sektoren.

Økningen i antall eldre merkes i omsorgstjenesten, og den demografiske utviklingen vil med stor sannsynlighet medføre større kapasitetsutfordringer i årene fremover.

I hjemmetjenesten har det vært jevnt, stort pasienttrykk, mens det i sykehjemmet har vært stor variasjon gjennom året. I perioder har antall brukere med behov for sykehjemsplass vært langt høyere enn tilgjengelig kapasitet. Dette har medført overbelegg, og i tillegg har det vært nødvendig å kjøpe korttidsplasser fra Selbu kommune. I andre perioder har Tydal sykehjem hatt ledig kapasitet, og da har Tydal solgt plasser til Selbu. I 2022 har kommunen også hatt utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra St. Olavs hospital. Dette har resultert i 20 overliggerdøgn, noe som er høyt for en så liten kommune. Kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter ble innført fra 2012. Tydal har aldri tidligere blitt fakturert for dette. Fra og med 2022 gikk Tydal ut av det interkommunale samarbeidet om DMS. Det er likevel lite sannsynlig at dette har påvirket pasienttrykket sykehjemmet har hatt i perioder. Pasienter som er utskrivningsklar fra sykehus, skal kunne følges opp videre i hjemkommunen, uavhengig av om kommunen tilbyr tjenester gitt i DMS eller ikke. Konklusjonen er derfor at mange pasienters samtidige behov for sykehjemsplass, har ført til at kapasiteten i perioder har blitt for knapp.

Sektoren har jobbet mye med å rekruttere og beholde kompetanse. Ledige stillinger er lyst ut jevnlig, men det har vært ujevne søkermasser. Noen stillinger er mer populære enn andre. Gjennom året har det vært vakanse i flere stillinger pga. sykefravær eller fordi ledige (midlertidige) stillinger ikke har blitt besatt. Rekruttering i faste, ledige stillinger kan være utfordrende, men det har likevel vært en større utfordring å dekke midlertidig ledighet. Skyldes ledigheten f.eks. sykmelding, er det ofte lite forutsigbarhet i hvor lenge det er nødvendig med vikar i den aktuelle stillingen. Ferieavvikling i sommermånedene er utfordrende, da tilgangen på vikarer er svært begrenset. For å sikre forsvarlig drift og redusere behovet for bemanningsbyrå, har omsorgstjenesten derfor tilbudt ekstra betaling til

faste ansatte som har økt sin stilling og/eller bidrar med ekstra helgejobbing i hovedferieperioden. Kjøp av beman-
ningstjenester har likevel vært helt nødvendig også i 2022.

Omsorgstjenesten fikk ikke rekruttert lærling høsten 2022, noe som vil påvirke tjenestens ressurstilgang også i 2023. I 2022 har sektoren hatt flere studenter fra høyskole/universitet, men opplevde å få svært få praksiselever fra vi-
deregående skole. Dette er en trend vi har sett over tid. Tilgangen på helsefagarbeidere har gått ned og går fortsatt
ned, noe som utfordrer rekrutteringssituasjonen ytterligere.

Fra 1. september 2021 og ut 2022, har sektoren gjennomført et prosjekt som har hatt til hovedmål å sørge for
kvalitetsheving i alle tjenester, samt å øke den digitale kompetansen blant ansatte. Prosjektet har i sin helhet blitt
finansiert av tilskuddsmidler. I prosjektet er det blitt jobbet med ulike aktiviteter for å nå målet, blant annet tilbud
om digitale internkurs til ansatte, bygge struktur i kvalitetssystemet, samt å lage «nytilsattprogram».

I tillegg til prosjektet nevnt over, har Tydal og Selbu kommune videreført «Forsterket helsestasjon» også i 2022.
Dette arbeidet er fullfinansiert av tilskuddsmidler. Prosjektet har blant annet gitt økning i jordmorressursen i dalfø-
ret for en periode, samt ført til at helsestasjonene nå tilbyr ekstra konsultasjon for spebarn 8-10 uker og ved 3 år.

Fra 1. juli ble det lovpålagt for kommunene å ha en rådgivende enhet for russaker. Denne enheten skal ha ansvaret
for å møte personer når oppmøte for enheten er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, inkludert å
gjennomføre ruskontroll etter straffeloven aktuelle bestemmelser. I Tydal ble denne rollen lagt til rus- og psykisk
helsetjeneste. Rusprøver tas i samarbeid med legekantoret.

1. august 2022 fikk kommunehelsetjenesten nye oppgaver gjennom velferdslovgivningen, som blant annet omfat-
tet harmonisering og styrking av reglene om samarbeid og individuell plan, innføring av samordningsplikt for kom-
munen ved ytelse av velferdstjenester, innføring av rett til barnekoordinator, samt utvidelse av helse- og omsorgs-
tjenestenes ordning med lovpålagte samarbeidsavtaler. Styrking av samarbeidet rundt barn er viktig. I Tydal ble
rollen som barnekoordinator lagt til helsesykepleier. Rollen som barnekoordinator, tildelingskontoret med sin funk-
sjon som koordinerende enhet, samt de tverrfaglige møtearenaene Tydal har på ulike nivå, er viktige redskaper for
å oppfylle de nye pliktene i velferdslovgivningen. En tverrfaglig sammensatt gruppe fra helsetjenestene i Tydal har
i tillegg jobbet med temaet «barn som pårørende», og har deltatt på regionalt nettverk i forbindelse med dette.

Jfr. politisk vedtak om mottak av flyktninger, har helsesykepleier og lege vært involvert i mottak, kartlegging og
oppfølging av disse. Helsetjenestene har også bidratt inn i undervisning til flytningene gjennom livsmestringsfaget.

21. oktober 2021 vedtok kommunestyret i Tydal å løse ut sin opsjon og signere avropsavtalen på kjøp av Helseplatt-
formen. Med dette vedtaket forpliktet kommunen seg til å følge et standardisert innføringsprosjekt i samarbeid
med Helseplattformen AS med intensjon om å tiltre Tjenesteavtalen 13 måneder før løsningen tas i bruk. I 2022 har
helsesektoren i Tydal derfor fulgt opp aktiviteter i Helseplattformens forprosjekt, jobbet med kostnadsbildet, samt
forberedt saksfremlegg knyttet til evt. inngåelse av Tjenesteavtale. Arbeidet er utført med interne ressurser, og i
nært samarbeid med lokal innføringsleder i Selbu kommuner og regional innføringsleder i Værnesregionen. I løpet
av våren 2023 må Tydal kommunestyre ta endelig stilling til om kommunen skal innføre Helseplattformen. Planlagt
innføringstidspunkt for Tydal (og Selbu) er 27. april 2024.

Det ble ansatt egen prosjektleder for «Prosjekt helse- og administrasjonsbygg» i 2022. Dette har medført at frem-
driften og bredden i prosjektet har blitt sikret på en helt annen måte enn tidligere år. Det forventes at arbeidet med
prosjektet vil kreve mer oppfølging og fokus fra helsesektoren etter hvert som prosessen går fremover, selv om
både ansatte og ledere har vært involvert i ulike aktiviteter også gjennom dette året.

Våren 2022 var flere ansatte og ledere fra helsesektoren i Tydal på kommunebesøk i Osen, Roan og Åfjord. Utvik-
lingssentret for hjemmetjeneste og sykehjem hadde skreddersydd et opplegg, der tjenesteutvikling stod i fokus. I
tillegg fikk vi omvisning på flere helse- og omsorgsbygg, med tanke på vårt eget prosjekt for helse- og administra-
sjonsbygg. Dette var en verdifull tur, blant annet med deling av erfaringer, nettverksbygging og faglig påfyll.

Økonomisk ressursinnsats og årsverk

Tall i mill. kr	Regnskap 2022	Budsj (oppr) 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Årsverk 2022	Årsverk 2021	Ansatte 2022	Ansatte 2021
Driftsutgifter	40,4	38,3	2,1	5,5	32,5	31,5	45	44
Driftsinntekter	-9,5	-5,1	-4,4	86,3				
Netto	30,9	33,2	-2,3	-6,9				

Ansvar 3, som inkluderer både kommunale og interkommunale helse- og omsorgstjenester, haddet et mindreforbruk på 2,3 mill. kroner i 2022. Årsaken til mindreforbruket i de kommunale tjenestene, er stor sett større inntekter enn budsjettet i form av brukerbetalinger, egenandeler, diversje refusjoner og tilskudd. Vakanser i stillingsandeler er også en del av forklaringen. Omsorgstjenesten har hatt merforbruk i forbindelse med kjøp av vikartjenester og overtid. Når det gjelder de interkommunale tjenestene, hadde de et samlet mindreforbruk på 0,5 mill. kr, noe som i hovedsak skyldes mindre utbetaling av økonomisk sosialhjelp enn budsjettet, samt lite/ingen bruk av kvalifiseringsordningen i NAV.

Direktekostnader relatert til håndtering av pandemien (vaksinering, koronaavtale mm.) ble ca. 745 000 kr i 2022. Disse kostnadene er fullt ut kompensert av Staten.

Statsforvalteren tildelte Tydal totalt 625 000 kr i kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd for 2022. Midlene ble brukt i sin helhet jfr. tildelingskriteriene: prosjektet «system for internundervisning, e-læring og kvalitetsheving i tjenestene», samt div. etterutdanninger. Rett før jul, fikk kommunen tildelt 800 000 kr i øremerket tilskudd til «styrking av legevaktstjenesten i distriktkommuner» etter søknad til Helsedirektoratet. Med bakgrunn i at det kun var få dager igjen av 2022 når kommunen fikk tilskuddet utbetalt, ble beløpet (etter søknad til HOD) overført til 2023.

Fram til og med 2021 ble kommunalt akutt døgntilbud (KAD), intermediaersenger og forvaltningskontor kjøpt fra Stjørdal kommune. Fra 2022 har Tydal kjøpt disse tjenestene, med unntak av intermediaertilbud, fra Selbu kommune. Samarbeidet med Selbu kommune har fungert godt på alle nivå, tjenestekvaliteten oppleves som god. Fra 2021 til 2022 er den direkte kjøpskostnaden redusert med ca. 1,1 mill. kr. Det er likevel viktig å påpeke at intermediaertilbudet som tidligere var lokalisert ved Værnesregionen DMS, ikke er erstattet med tilsvarende tilbud. Alle sykehuspasienter går nå direkte til kommunen og blir i varetatt av kommunale helse- og omsorgstjenester i Tydal.

Etter vedtak i budsjettbehandlingen for 2022, fikk omsorgstjenesten tilført 100 % sykepleierressurs. Inkludert denne, hadde sektor helse og omsorg i 2022 ca. 32,5 årsverk, hvorav 6,25 helsetjenesten, fordelt på 49 ansatte. Tallene inkluderer tjenesteledernivået, men ikke sektorleder. 1-2 læringer, tilknyttet omsorgstjenesten, med ulik verdiskapning (og dermed «tellende» stillingsprosent) gjennom året, kommer i tillegg.

Kort om året som har gått

Nøkkeltall:

	2020	2021	2022
SKOLE- OG HELSESTASJONSTJENESTE			
Antall fødte barn	7	5	3
2 og 4-årskontroller	11	13	14
Skolestartundersøkelser	6	6	3
Helseundersøkelse (3 og 8 kl. skole)	9	15	15

LEGETJENESTEN

Antall pasienter på fastlegeliste pr. 31.12.	722	703	745
Konsultasjoner hos lege: på kontoret/video-, telefon-, e-konsultasjon	1864/483	2030/426	2059/540
Lab/skiftestuearbeid (forkontor)	1041	1198	617
Sykebesøk og akutt utrykning	30	42	71
Rådgiving/prøvesvar via telefon eller brev	1226	1207	1418
E-meldinger og e-kontakt	1323	934	2279
E-resepter utenom konsultasjon	805	758	855

PSYKISK HELSETJENESTE

Pasientsamtaler på kontoret + telefon/videosamtaler	202	172	190
Hjemmebesøk	95	82	110

FRISKLIVSENTRAL

Antall frisklivsresepter	8	5	1
--------------------------	---	---	---

OMSORGSTJENESTEN

Gjennomsnittlig belegg, total på sykehjemmet	77 %	67 %	88 %
Belegg demensavdelingen	106 %	94 %	90%
Antall liggedøgn, totalt på sykehjemmet	5099	4384	5795

Antall utplasserte trygghets-alarmer (trygghetspakker - velferdsteknologi)	33	31	33
--	----	----	----

KOMMUNALT AKUTT DØGNTILBUD (Selbu)

Antall opphold/døgn	7/19
---------------------	------

SALG/KJØP AV SYKEHJEMSPLASSE

Kjøp (fra Selbu)	7
Salg (til Selbu)	24

FYSIOTERAPI	Komm.	Priv.	Komm.	Priv.	Komm.
Antall konsultasjoner voksne	618	545	825	485	960
Antall konsultasjoner barn			96	3	65

*Pga. personellbytte i tjenesten i løpet av 2019, er det ikke vært mulig å finne tall for kommunal fysioterapeut.

?* Tall ikke tilgjengelig

Generelt

Helsestasjon- og skolehelsetjeneste

Helsesykepleier har i stor grad bidratt inn i koronavaksinering gjennom hele året. Skolehelsetjenesten, ved helsesykepleier og helsestasjonslege, har hatt prøveprosjekt med tilbud om «helsestasjon for ungdom (HFU)» ved Tydal barne- og ungdomsskole hver uke. Målgruppen fikk god informasjon om tilbudet i forkant, og elevrådet var med i planleggingen. Likevel har HFU vært lite brukt. I november ble det arrangert førstehjelpskurs for småbarnsforeldre. Kursholdere var legene ved Tydal legekontor. Mange foreldre møtte opp. Våren 2022 gjennomførte helsesykepleier, i samarbeid med frisklivssentralen, «Bra-mat-kurs» i Tydal.

Legetjeneste

Legekontoret har hatt en sentral rolle i organiseringen av vaksinering og testing. Innbyggernes egenbestilling av vaksine avlastet tjenesten sammenlignet med året før. Ny lege startet ved Tydal legekontor i mars. Begge fastlege-hjemler er nå besatt. Etter henvendelse fra Røros kommune, inngikk Tydal avtale om salg av fastlegetjenester i september og oktober. Pasienter fra Røros tok turen over fjellet for legetime i Tydal, eller fikk tilbud om video/telefonkonsultasjon. Tydal har også solgt veiledningstjeneste for lege i spesialisering til Selbu kommune, samt hatt to medisinstudenter i praksis.

Rus- og psykisk helsetjeneste

Første del av året har tjenesten hatt noe redusert tilgjengelighet pga. langtidsfravær hos ansatte. Tjenesten har hatt noen timer med «guttegruppe» på skolen, samt snakket om «psykososial førstehjelp» for 3.trinn (tilpasset informasjon til målgruppen). Rus- og psykisk helsetjeneste har ellers et godt samarbeid med Stjørdal DPS på individnivå (behandling knyttet til enkeltpasienter) og systemnivå (veiledning).

Omsorgstjenesten

Ressurser fra omsorgstjenesten er blitt brukt til vaksinering. Gjennomsnittlig belegg på sykehjemmet har økt fra i fjor til i år. Ledelsen har hatt kontinuerlig fokus på langsiktig planlegging av personalressursen, noe som blant annet ga gode resultater i forbindelse med sommerferieavviklingen. Likevel har bruk av bemanningsbyrå, koronaavtale og overtid vært nødvendig for å sikre forsvarlige tjenester til pasientene.

Rehabiliteringstjenesten

Vikarer med ulike stillingsstørrelse har dekket behovet for ergoterapitjenester gjennom året. Det har vært vikar i driftsavtalen til privatpraktiserende fysioterapeut i deler av 2022, ellers har den vært ubemannet. Det er for øvrig inngått driftsavtale med ny fysioterapeut. Denne vil være på plass i løpet av april 2023. I samarbeid med frivillig-sentralen, har kommunal fysioterapeut gitt tilbud om ukentlige gruppetilbud på lavterskelnivå. Dette har vært populære tilbud, som viker forebyggende og helsefremmende for de som deltar.

Fremtidige utfordringer

- Sikre faglig forsvarlige tjenester med riktig kvalitet og omfang, på tross av begrenset tilgang på kvalifisert personell og en aldrende befolkning med økende behov for helse- og omsorgstjenester.
- Sikre helhetlig planlegging og utvikling av tjenestene på tvers av første- og andrelinjetjenesten.
- Legge til rette for lovpålagt samhandling på tvers av enheter, sektorer, kommuner og nivå (kommune-/spesialist-helsetjeneste) blant annet gjennom felles digitale samhandlingsverktøy og gode samhandlingsarenaer, for å oppnå helhetlige og sammenhengende pasientforløp.
- Planlegge tjenestene slik at sårbarheten reduseres i størst mulig grad.
- Rekruttere og beholde kvalifisert og dyktig arbeidskraft i faste og midlertidige stillinger. Redusere behovet for bemanningstjenester.
- Frigi nok ansatteressurser for klare å ivareta fremdrift og tilstrekkelig involvering i store omstillingsprosjekter (helse- og administrasjonsbygg, innføring av nytt samhandlings- og pasientjournalssystem).
- Sikre god internkontroll og oversikt over våre interkommunale tjenester.

Sektor teknikk og miljø

Sektorleder: Hans Runar Sandnes Kojedal

Teknikk og landbruk er en sektor med bredt spenn i tjeneste og ansvarsområder. Sektoren drifter kommunens tekniske anlegg som veg, vann og avløp, eiendom- og bygningsdrift. Sektoren utøver også forvaltning gjennom diverse lovverk som plan og bygningsloven, matrikkelloven og forurensningsloven.

Sektoren er delt i tre hovedområder;

1. Teknisk drift

Omfatter renhold og vaskeri, vaktmester, kjøkken, kommunale bygg- og anlegg, utleieboliger og næringsbygg i tillegg til maskiner og utstyr. Området har 19 ansatte i tillegg til vikarer og tiltaksplasser. Renholdsavdelingen har ansvaret for sykehjemmets vaskeri samt alt renhold i kommunale tjenestebygg og noen utleiebygg. Servicenivået på renhold er høyt, dette skaper trivsel hos våre brukere. Kjøkkenet har ansvaret for alle måltider til beboerne ved sykehjemmet. I tillegg leveres det middag til hjemmeboende brukere. Det tilbys møteservering til interne møter. Kjøkkenets nærhet til sykehjemmet gir muligheter for dialog og samhandling til det beste for beboerne. Ernæringsarbeid er et viktig fagfelt som det arbeides kontinuerlig med. Vaktmesteravdelingen har ansvaret for praktisk vedlikehold og drift av alle kommunale bygg. I tillegg til bygningsdrift utfører vaktmester en god del tjenester, slik som f.eks. tekniske hjelpemidler, matombringning og postkjøring. Avdelingen jobber godt med drift og enkelt vedlikehold av bygninger innenfor de økonomiske rammene de har. Kommunen har en vesentlig og for stor bygningsmasse. Tjenestebygg utgjør ca. 16.000m² og næringsbygg ca. 4.000m². Kommunen har totalt 37 utleieenheter fordelt på 9 trygdeboliger, 3 hybler og 25 leiligheter i ulike størrelser. Arbeidet med drift og vedlikehold planlegges og gjennomføres i samråd med kommunens eiendomsansvarlig.

2. Kommunalteknisk avdeling

Avdelingen omfatter de kommunaltekniske tjenesteområdene for veg, vann og avløp. Avdelingen har 5 ansatte med ansvar for ca. 2 mil kommunal veg og 3 kommunale broer, ca. 500 veglys, 3 vannverk, og 3 avløpsnett med tilhørende renseanlegg. Kommunalteknisk avd. har til sammen 45 vann- og avløpsspumpestasjoner, vannbehandlingsanlegg, høydebasseng, og renseanlegg av ulike størrelse og kategori rundt om i kommunen. Innsamling av husholdningsavfall og slambehandling ivaretas via vårt medlemskap i Innherred renovasjon IKS.

3. Administrasjon og forvaltning

Eieransvaret for kommunens bygningsmasse og eiendommer ligger på dette området. Herunder planlegging av vedlikehold, kjøp og salg av eiendom. Forsikringer av kommunens eiendommer og eiendeler forvaltes også fra denne avdelingen. Arbeidsoppgaver etter plan og bygningslov og matrikkellov utføres også i denne delen av sektoren. Her er typiske arbeidsoppgaver byggesaksbehandling av byggesøknader, utarbeidelse og behandling av planforslag, oppmåling og grenseoppgang av eiendommer. Tydal kommune er kåret til «Trafikksikker kommune» av Trygg trafikk. Dette er en utmerkelse få har. Mye av arbeidet med trafikksikker kommune driftes gjennom denne avdelingen. Fra og med 2022 ble landbruksavdelingen lagt inn under sektor teknikk og miljø. Sektoren endret samtidig navn fra teknikk og miljø til teknikk og landbruk. Landbrukskontoret forvalter tilskuddsmidler til miljøtiltak og produksjon i landbruket. Det har i flere år vært et samarbeid med Selbu om landbrukstjenester. Fra 2022 gikk dette over til at vi kjøper skogbrukstjenester fra Selbu. Dette har fungert veldig bra.

Brann- og redningstjeneste, feiervesen

Brann og redningstjenesten sitt samfunnsoppdrag er å verne om innbyggernes liv- og helse, miljø og materielle verdier mot brann, ulykker og andre uønskede hendelser. Fra den 1.7.2021 ble brann og redning i kommunene Os, Holtålen, Tydal og Røros, slått sammen til en virksomhet med Røros kommune som ny vertskommune. Det nye navnet er Rørosregionen brann og redning. Kostnadene fordeles etter nøkkel 40% fast og 60% etter innbyggertall. Drift og sikring av den verneverdige trehusbebyggelsen på Røros inngår ikke i vertskommuneavtalen.

Beredskapsstyrken lokalt i Tydal er bemannet med 14 brannkonstabler derav 4 utrykningsledere, samt 5 aspiranter. Det er totalt 19 mannskaper lokalt som kan rykke ut ved melding om hendelse, det er gledelig at begge kjønn nå er representert i beredskapsstyrken.

Måloppnåelse

Følgende målsetninger var satt i budsjettet for 2022 og økonomiplan for 2022-2025:

- Utvikling og effektivisering av sektoren
- Innføring av nytt saksbehandlingssystem
- Fokus på økonomiføring og selvkostområder
- Kompetanseoverføring ved fratredeelse av stillinger

Målene som er satt for perioden er omfattende. De fleste målene arbeides det kontinuerlig med og må ses over flere år.

Effektivisering av sektoren er noe vi konstant arbeider med. Digitalisering og automatisering er nødvendig for å oppnå dette målet. Gjentagende arbeidsoppgaver som kan digitaliseres må vi prøve å finne digitale automatiske løsninger på. Dette kan for eksempel være avlesning av vannmålere. Det er mange digitale hjelpemidler på markedet, men vi må tenke godt igjennom gevinster før vi anskaffer nye systemer. Systemene bør dessuten fungere opp mot de programmene vi allerede har.

Innføring av nytt saksbehandlingssystem ble gjennomført i mai 2022. Dette ga sektoren store utfordringer i starten. Henvendelser forsvant ved registrering og systemet for byggesaksbehandling var ikke operativt før det hadde gått lang tid. Dette medførte at vi ikke greide å overholde saksbehandlingsfrister. Etter en veldig trøblete start har vi kommet oss inn i systemet, og til tross for noen småutfordringer fungerer systemet relativt bra nå. Det gjenstår enda en del før arbeidet med innføring av saksbehandlingssystemet er ferdig. Blant annet må arkivkjernen fra det gamle systemet konverteres over i det nye.

Selvkostområdene driftes med målet om å holde selvkostfondene i balanse, dette er et arbeid som har fortløpende fokus gjennom året. Ansvarsområde vann kan vise til en positiv avsetning i 2022 og område feiing er tilnærmet i balanse. Målet for disse områdene er oppnådd, mens utviklingen av selvkostfond avløp er negativ. Etter regelendringer er det større krav til kommunen i beregning av selvkost på plan, byggesak og oppmåling. Derfor er det gjennomført selvkostberegninger på disse områdene også. Selvkostberegningen viser at vi er langt fra inndekning på områdene plan, byggesak og oppmåling. Dette er normalt for små kommuner. I tillegg har det vært færre oppdrag i 2022 noe som kan forklares med stor usikkerhet i byggebransjen og fritidsboligmarkedet.

Sektoren har flere ansatte som nærmer seg pensjonsalder. Disse har en enorm fagkompetanse og kunnskap om kommunen. Kompetanseoverføring og overlapp i stillinger ved fratredeelse vil bli viktig. Dette må bli fokus i årene som kommer.

Det fokuseres på heltidskultur på avdelingen. De aller fleste har i dag heltidsstillinger, eller stillingsandeler som de selv ønsker.

Økonomisk ressursinnsats og årsverk

Tall i mill. kr	Regnskap 2022	Budsj (oppr) 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Årsverk 2022	Årsverk 2021	Ansatte 2022	Ansatte 2021
Driftsutgifter	41,7	39,8	1,9	4,8	27,2	25,2	29	28
Driftsinntekter	-20,7	-18,6	-2,1	11,3				
Netto	21,0	21,2	-0,2	-0,9				

Total ressursbruk innenfor sektoren var i 2022 på netto 21 mill. kr som samsvarer bra med opprinnelig budsjett. Det er avvik på enkelte ansvar, men alt i alt gikk sektoren på budsjett. Antall årsverk har økt med 2. Det er tilført en stilling på administrasjon og saksbehandling som arbeider med plan og byggesak. Den andre stillingen er landbrukskontoret som ble lagt over fra næring til teknisk i 2022.

Selvkostområder for vann, avløp, tilsyn spredt avløp og feiing

Vann- og avløpsområdet har blitt en stor virksomhet med samlede driftsinntekter på 10,4 mill. kr ekskl. mva. i 2022. I 2021 kom selvkostområdet «Tilsyn spredt avløp». Tilsyn med innlagt vann gjøres for eiendommer som ikke har registrert godkjent renseløsning. Resultatet brukes i videre oppryddingsarbeid. Tilsynet på avløpsanlegg skal sørge for at avløpsanleggene ikke fører til forurensning eller helseplager, og at alle krav i utslippstillatelsen tilfredsstilles.

Siste året har det vært investert 2,7 mill. kr i vann- og avløpstjenesten. Det er vedtatt at vann- og avløpstjenestene, tilsyn spredt avløp samt feiertjenestene skal leveres til selvkost, dvs. at inntektene skal dekke utgiftene fullt ut.

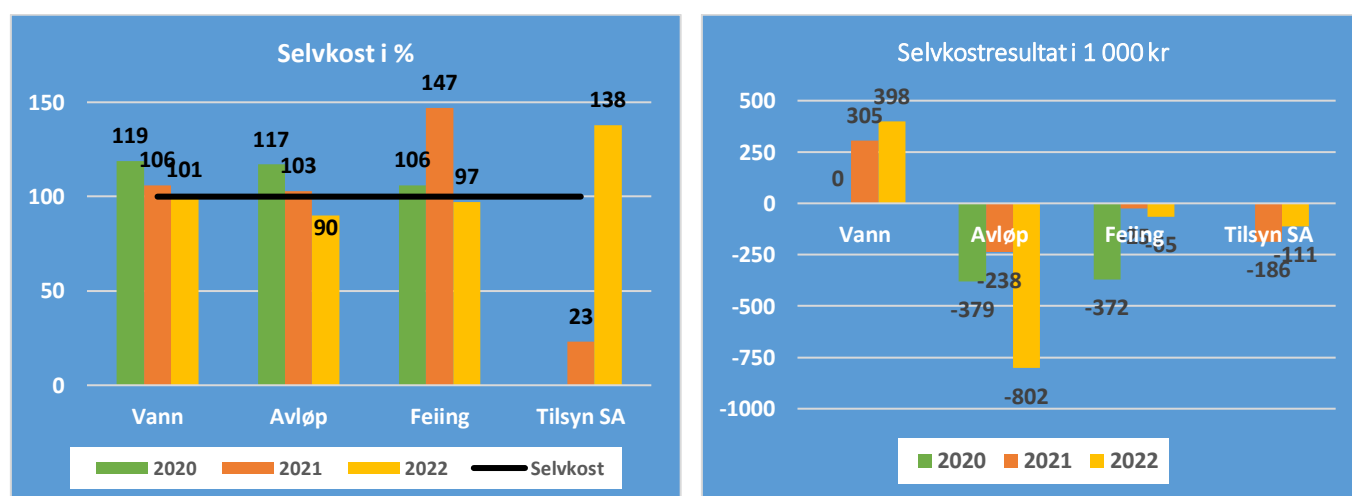
Inntektene har økt de senere årene som en følge av høyere gebyrer og at flere har blitt tilkoblet tjenestene. Kostnadene har stort sett vært høyere enn inntektene og kommunen har gjennom alle år subsidiert disse tjenestene. Det har ført til underdekning og at kommunen har måttet finansiere de manglende inntektene med andre bevilgninger.

Tabellen under viser resultat, dekningsgrad og fremførbart underskudd for henholdsvis vann, avløp og feiing.

2022	Vann	Avløp	Feiing	Tilsyn SA	Totalt
Resultat	80 733	-545 757	-38 522	79 957	-423 589
Finansiell dekningsgrad	101,0 %	90,0 %	97,0 %	138,0 %	
Fremførbart underskudd 31.12	0	-801 663	-65 672	-110 898	-978 233
Selvkostfond 31.12	398 040	0	0	0	398 040

Vann, avløp- og feiertjenesten samt tilsyn spredt avløp gikk med underskudd på til sammen litt over 0,4 mill. kr i 2022. Vann og tilsyn spredt avløp gikk med overskudd mens feiing og avløp gikk med underskudd hvor sistnevnte med størst underskudd på 0,55 mill. kr.

Figurene under viser finansiell dekningsgrad og fremførbart underskudd.

Finansiell dekningsgrad (gebyrinntekter i forhold til gebyrgrunnlaget) for vann var i 2022 på 101 %, avløp 90 %, feiing 97 % og tilsyn spredt avløp på 138 %. Vannverkstjenesten nådde selvkost i 2021 og hadde et selvkostfond på kr 398 000,- ved utgangen av 2022. Avløpstjenesten fikk et underskudd i 2022 på kr 545 000,- og økte sitt akkumulerte underskudd til kr 802 000,-. Resultatene er vesentlig svakere enn i 2021 og skyldes mye det økte rentenivået.

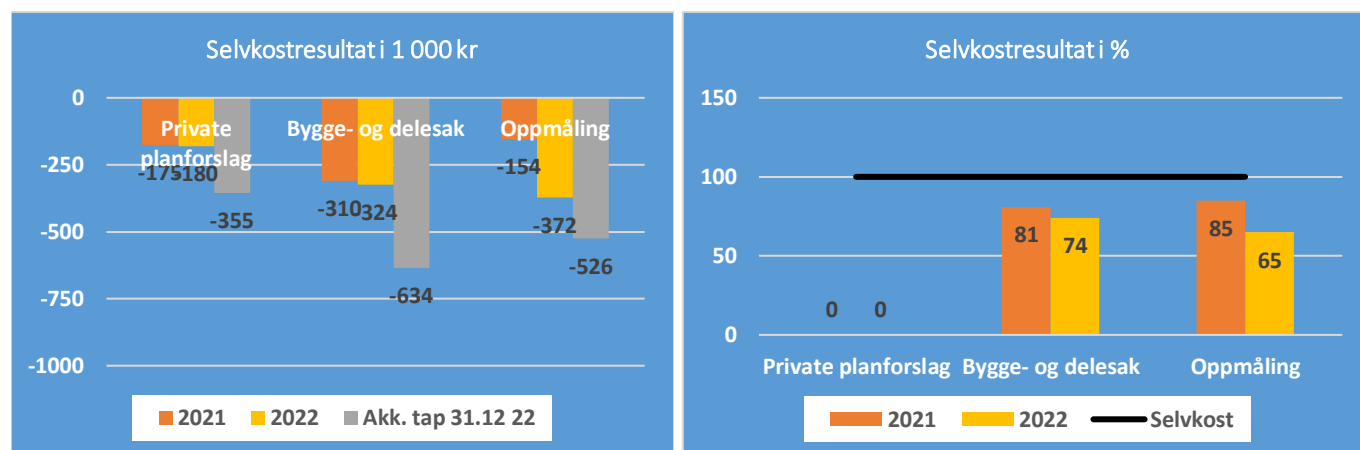
Feiing fikk et underskudd på kr 38 000,- og økte det akkumulerte underskuddet til kr 65 000,- mens tilsyn spredt avløp fikk et overskudd på kr 80 000,- og reduserte det akkumulerte underskuddet til kr 111 000,-.

Det er betydelig usikkerhet om hvordan selvkostresultatene på vann og avløp vil utvikle seg framover. Rentenivået øker mer og raskere enn forutsatt. Utgiftsnivået må vurderes kontinuerlig og arbeidet med å få nye abonnenter i de områdene hvor kommunene allerede har gjennomført grunnlagsinvesteringene må fortsette. Gebyrnivået må vurderes fortløpende og det må vurderes om det er spesielle avtaler som gir tjenestene lavere inntekter.

Selvkostområder for private planforslag, bygge- og delesaker samt oppmåling

Kommunen har et stort omfang av bygge- og delesaker samt oppmålingsaker. Når det gjelder private planforslag har det et lite omfang. Det kan være enkelte år det ikke er slike saker til behandling. Hvor oppdatert kommuneplanens arealdel er har stor betydning for omfanget.

Fra og med 2021 utarbeides det selvkostregnskap også for disse tjenestene. Kostnadene er i det alt vesentligste driftskostnader. Bestemmelsene for selvkost for disse områdene er mye lik de for vann og avløp, men bl.a. med unntak av at underskudd ikke kan inndeckes med mindre det er selvkostfond for området. Dette betyr at hvis det ikke er midler på selvkostfondet, kan et underskudd ikke framføres til senere år. Underskuddet (midlene) er da tapt og må da finansieres av kommunen selv.

I 2022 ble det ikke sluttbehandlet private reguleringsplaner, men kommunens kostnader beløp seg likevel til kr 180 000,-. Det ble ingen gebyrinntekter på dette området. Dekningsgraden ble da på 0 %. På bygge- og delesaker, samt oppmåling, har det vært betydelig aktivitet, men inntektene dekker ikke kostnadene. Bygge- og delesaker gikk med et underskudd på kr 324 000,- i 2022 hvilket gir en dekningsgrad på 84 %. Oppmåling gikk også med underskudd, kr 372 000,- som gir en dekningsgrad på kun 65 %. Til sammen ble underskuddet på disse tre selvkostområdene på kr 876 000,- i 2022 mens de for de to siste årene til sammen utgjør hele kr 1 515 000,-. Slik som selvkostbestemmelsene er på disse saksområdene, kan et underskudd ikke framføres til senere år. Kommunen har måttet finansiere de manglende inntektene med andre bevilgninger. Slik kan det ikke fortsette. Gebyrsatsene bør økes og det må ses på andre muligheter for å øke inntektene på disse selvkostområdene.

Kort om året som har gått

2022 har vært preget av mange store utfordringer i verden. Ringvirkningene merker vi også på teknisk i Tydal. Etter pandemien var det stor tro på at ting ville normalisere seg. I stedet ser vi en krig i Ukraina, sterk konkurranse om ressurser og en veldig stor prisvekst. Dette har igjen ført til økt rente og tapt kjøpekraft for de fleste nordmenn. Dette gir utslag som lavere aktivitet i fritidsboligmarkedet. Som en hyttekommune merker vi denne endringen. Lavere aktivitet fører til færre søknader inn til teknisk avdeling og færre tilkoblinger til offentlig vann og avløp. Dette vil gi utslag i regnskapet til teknisk.

Det er stort behov for husrom i Tydal og i 2022 har det vært mangel på nok boliger. For bare ett års tid tilbake hadde vi mange ledige utleieboliger. Slik er det ikke lenger. Det er satt i gang prosjekt for bygging av boliger i Søliåsen og kommunen har til nå gått inn i avtale med et firma som skal sette opp 4 eneboliger. Gravearbeidene startet senhøsten 2022.

Administrasjon og saksbehandling

Våren og forsommeren ble sterkt preget av innføring av nytt saksbehandlingssystem. Dette har tatt mye tid og ressurser i en innføringsperiode. Forhåpentligvis er vi ferdig med de største utfordringene.

Det er gitt tillatelse til 17 fritidsboliger og 6 (hvorav 4 fra boligprosjekt Søliåsen) boliger i 2022. Tilsvarende tall for 2021 var på 23 fritidsboliger og 2 boliger. Antall byggesaker i 2022 var 77 imot 114 saker i 2021.

For å redusere noe sårbarhet ble det bevilget midler til en ny stillingsressurs på plan og byggesak. Det er utfordrende å rekruttere i slike type stillinger, og stillingen ble dessverre ikke besatt i løpet av 2022.

Prosjektet med nytt helse- og administrasjonsbygg startet for fullt i 2022. Prosjektleder startet i mai, og har styrt arbeidet godt gjennom året. Arbeidet med ny arealplan i kommunen startet også opp igjen etter stillstand i flere år. Det er arbeidet en god del med involvering av innbyggere og brukere i 2022. Plankontoret har utarbeidet et utkast til utgangspunkt til konsekvensutredning. Videre arbeid blir å se på planutkast.

Etter pandemien kunne vi endelig starte arbeidet med å utarbeide dokumentene til et krav om endring av konsesjonsvilkårene i Nea. Det ble også gjennomført en befaring med berørte brukere for å få kravet best mulig belyst før vi oversender det til NVE.

Kommunalteknikk

Ved bevist budsjettering/bruk av vedlikeholdsmidler, og med fokus på nye tilkoblinger vann- og avløp har avdelingen forsøkt å bedre situasjonen for selvkostfondene. For vann er situasjonen god, mens for avløp er situasjonen noe mer anstrengt. Avløpsområdet har færre abonnenter enn område vann, og det beste virkemidlet for å styrke gebyrgrunnlaget er å øke antall abonnenter. Dette bør vektlegges i pågående og kommende kommunalt planarbeid. Det var ved årsskiftet 977 abonnenter på vann, og 769 på avløp, dette er en økning på 47 nye abonnenter for vann og 33 for avløp siste år. Tydal kommune har som de fleste andre kommuner etterslep i vedlikehold av vann- og avløpsanleggene, når situasjonen for selvkostfondene tillater det må positiv avsetning benyttes til utbedringer.

Innføring av ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer og obligatorisk vannmåling for næring- og kombinasjonseiendommer, er foreløpig satt på vent til 01.01.24. Det legges opp til automatisk forbruksmåling, men på grunn av den urolige verdenssituasjonen med krig og pandemi er det problemer med å få levert vannmålere av riktig type. Signalene fra leverandør er levering nå til våren, etablering av vannmålerne igangsettes så snart vi mottar. Registrering og forberedende arbeid er foretatt så langt som mulig.

Værforholdene er ustabile, og budsjettering av brøyteutgifter er en krevende øvelse. Januar og februar var særdeles belastende i så måte, godt over gjennomsnittet for disse månedene. Det ble siste år inngått avtaler med nye kontraktsbrøytere i Hilmo, Græslia, Løvøya og Stugudal.

Bruken av midlene til ekstra vegvedlikehold på kr 400 000,- ble prioritert til Hilmovegen som trengte oppgradering som grøfterensk, forsterkning av bæreevne, topplag og stedvis nytt rekkverk. Bekkrør for Bønsbekken nord for FV.705 som kommunen har ansvar for, var i ferd med å kollapse og måtte byttes. Det ble samtidig etablert nytt bekkeinntak som nå er sikret med gitter. Bekkrør ved nedkjørsel servicebygget måtte også byttes ut da det ble oppdaget betydelig utvasking i grunnen med fare for sammenrasning av vegen.

I løpet av fjoråret ble det satt i drift ny led-belysning i Rønningsgjardet og Søliåsen boligområder, videre ble en strekning med gammel energikrevende vegbelysning i Øvervegen skiftet til led-armatur. Utskifting til mindre strøm- og vedlikeholdskrevende led-armaturer vil fortsette i takt med tilgjengelige budsjettmidler.

Kommunal vaktordning

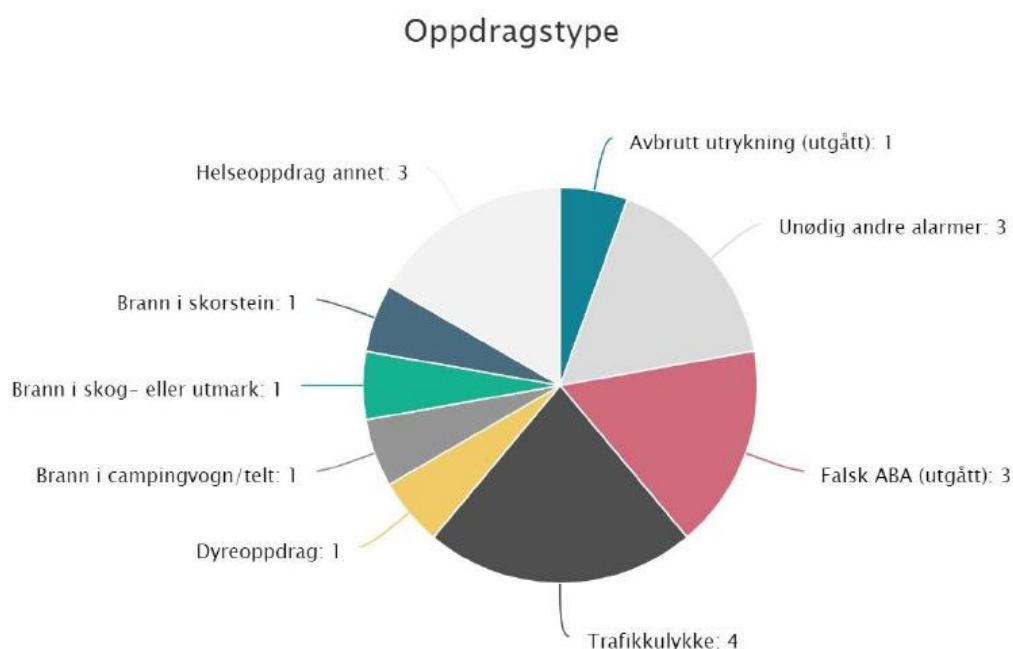
I 2022 var det 51 utrykninger på teknisk vakt, en liten nedgang fra 2021 år da det var 60 utrykninger. Henvendelsene er mange og av ulik karakter og mye løses på telefon. Kostnader til beredskapsvakten fordeles på de ulike tjenesteområdene etter bruk. Bistand til oppdrag som viser seg å ikke være kommunalt ansvar, viderefaktureres rekvisit.

Brann- og feiervesen (Røros)

Året som gikk var et år noe over gjennomsnittet for brann- og redningstjenesten i Tydal med totalt 18 utrykninger, disse ble gjennomført uten skader på verken mannskap eller utstyr. Utrykningene fordeler seg i hovedsak på automatiske brannalarmer, helseoppdrag og trafikkhendelser.

I 2022 ble 1 937 bolig- og fritidseiendommer fakturert for feiing- og tilsyn. Gebyret kreves inn av Tydal kommune. Etter endring i forebyggende forskriften skal det også gjennomføres feiing og tilsyn på fritidsboliger. I Norge er det registrert over 440 000 fritidsboliger. Dette påfører feiertjenesten i Norge en betydelig økning i antall objekt som skal føres tilsyn med. Det er nå mangel på utdannet personell til å yte disse tjenestene. En ny person blir ferdig utdannet og godkjent brannforebygger i 2023 og vil tilføre større kapasitet.

Oversikt over utrykninger i Tydal 2022:

Kommunal drift

Mange av kommunens tjenestebygg er gamle, har arealer som er vanskelig å utnytte og energikrevende med tanke på oppvarming. Det er et betydelig vedlikeholdsetterslep på mye av bygningsmassen. Vedlikeholdet prioriteres etter de midler som er til rådighet.

Det pågår en digitalisering for å få en bedre arbeidsstyring i vaktmester -og renholdsavdelingen. Programmet IK – bygg brukes av vaktmesterne og renhold har nå tatt i bruk renholds-modulen i IK bygg. Dette vil forenkle arbeidet med dokumentasjon samt arbeidsplanlegging. I tillegg til ordinære driftsoppgaver utfører vaktmesterne mange kjøre –og flytteoppdrag for kommunen. Det ble en stor jobb med tilrettelegging for mottak av flyktninger. Det har vært bosetting av flyktninger i 3 kommunale og 1 innleid bolig. Dette gjøres i tett samarbeid med flyktningekordinator. I tillegg til disse hadde vi rekrutteringsboliger samt boliger til ferievikarer og praksisstudenter i omsorgstjenesten. Det vi har sett de siste årene er at det har vært behov for vikarboliger hele året.

Kommunen har totalt 37 utleieboliger/enheter og etterspørselen har vært varierende. På senhøsten opplevde vi at vi ikke hadde ledige boenheter. Dette gjorde at mottak av flere flyktninger ble satt på vent.

Det arbeides mot at renholdet i kommunen skal foregå etter standardiseringssystemet INSTA 800. Et godt renhold bidrar til å oppnå trivsel, hygiene og godt inneklima samtidig som det forlenger levetiden på materialer og inventar. Det er inngått avtale om leie av Decon-X, dette er en robot som ved hjelp av hydrogenperoksid desinfiserer alt i aktuelle rom. Denne er stasjonert på sykehjemmet. I tillegg til denne er det kjøpt inn en flyttbar desinfiseringsrobot, denne brukes stort sett i barnehagen.

Vaskeriet ble lagt under renhold i 2022. Dette fungerer bra. Vaskeriet har ansvaret for alle typer tøy som brukes på sykehjemmet inkludert privat beboertøy. I tillegg tilbys det tjenester til hjemmeboende. Her vaskes også alt arbeidstøy fra helse –og omsorgstjenesten.

Tradisjonskost er populært ved sykehjemmet i Tydal, men beboerne er også blitt glad i mer «moderne» retter. Det ble solgt 4.051 middagsporsjoner til hjemmeboende, dette er nesten det samme antallet porsjoner som året før. Det vi trodde var en økning som skyldes koronapandemien ser ut til å vare. Det serveres fortsatt varm lunsj ved sykehjemmet og stort sett alle bakverk lages ved kjøkkenet. Avdelingen strekker seg langt for å imøtekomme ønsker og bestillinger. Alle ansatte på kjøkkenet har fagbrev. Det samarbeides godt med omsorgstjenesten.

Høyt sykefravær på enhetene har gjort drifta utfordrende. Det er ikke enkelt å skaffe vikar.

Vi legger til rette for at ansatte kan delta på webinar, kurs og fagdager. Det er varierende hvilke tilbud som finnes. Etter en pandemi med stort fokus på smitterenhold er det nå godt å se at det har normalisert seg. 8 renholdere deltok på fagdag i Trondheim med tema «Motiverende renhold og renholdets trender».

Det ble utlyst stillinger på alle tre områdene og det var søkere på alle stillinger. Det ble ansettelser før jul, men med oppstart i løpet av 1. kvartal i 2023. De som ble ansatt på renhold manglet fagbrev, men de ønsker å ta det. Dette er veldig positivt, og arbeidsgiver vi legge til rette slik at dette skal kunne gjennomføres.

Området har driftsansvar inkludert renhold på Stugguvollmoen med dusj og toalettanlegg, Rotodden, naturparken samt følgende toalett; Ystesosen, Stugudal sentrum, Nøsteråa, Sankåvika, handikapfiskeplassen og Sandmælen. Dette er oppgaver som tar mye tid. Her må det noen avklaringer på plass før neste sesong.

Det ble avsatt driftsmidler til Brekka bygdetun: Jobben ble mer omfattende enn det vi budsjetterte med da det var mye mer råte enn vi kunne forutse. Det gjenstår noe arbeid samt maling. Dette tas på vårparten før åpning av bygdetunet. Resultatet blir bra.

Oppgradering av SD-anlegg er gjennomført. Det er kjøpt ny programvare som styrer ventilasjonen i barnehagen, skolen, sykehjemmet og legekantoret.

Fremtidige utfordringer

Den største utfordringen for teknisk blir å løse arbeidsoppgavene innenfor økonomiske rammer og med de ressursene vi har. For å lykkes må blant annet den totale bygningsmassen kommunen eier ned. Tilstanden på gjenværende bygninger og anlegg må forbedres. Samlokalisering i et nytt helse -og administrasjonsbygg vil løse mange av utfordringene. Det blir mer effektiv arbeidsdag for de ansatte med mindre frakt mellom bygningene.

Høy gjennomsnittsalder på flere avdelinger gjør det nødvendig å tenke rekruttering. Ved avganger vil svært mange års erfaring og kunnskap forsvinne. Det må overlapping i stillinger til, slik at organisasjonen ikke mister kunnskap om egne anlegg. Dette er noe området vil komme tilbake på i kommende budsjettarbeid. I de fleste områder har det vist seg vanskelig å rekruttere ny arbeidskraft. Rekrutteringsutfordringene gjelder både for stillinger med store krav til fagkunnskaper, men også stillinger uten krav til utdanning.

Standarden ved kommunale utleieboliger må bedres. Her er det et stort vedlikeholdsetterslep. Når det gjelder hybler og trygdeboliger så må disse sees i sammenheng med et nytt helsebygg. Nye krav til heiser gjør at vi får store utgifter til oppgradering de neste årene. Vi har pr i dag 5 heiser i kommunale bygg, disse er rundt 30 – 35 år gamle. Skjerpede forskriftsbestemmelser for sikkerhet på heiser gjør at vi har fått krav fra Norsk heiskontroll om utbedringer på 3 av disse. Ved å bygge et nytt helse- og administrasjonsbygg reduseres dette antallet.

I moderne fritidsboligfelt forventes det fellesløsninger for vann og avløp. Det er viktig at alle nye utbyggingsområder i plandokumenter blir underlagt krav om tilkobling til offentlig vann- og avløpsnett. Mye av utviklingen vil sannsynligvis komme som fortetting av allerede bebygde arealer, da må alle sikres et helsemessig trygt drikkevann, og forurensning fra utslipp må unngås. Flere abonnenter vil også bidra til at vanngebyrene kan holdes på et forsvarlig nivå ved at flere er med å betale. Bedre økonomi på vann og avløpssektoren gir også muligheter til å komme etter på vedlikehold av eksisterende anlegg. Varslede klimautfordringer med hyppigere og større nedbørsmengder vil utfordre driften av både kommunalt veg- og avløpsnett.

Kommunens planverk må få større fokus. Dette gjelder både fornyelser av planverket, men også det å forholde seg til vedtatte planer og strategier kommunen har valgt. Dette gir større forutsigbarhet til både søkere og saksbehandlere i den daglige driften av kommunen. Beslutninger må løftes opp fra enkeltsaker og opp på et strategisk nivå. Planarbeid er resurskrevende, og det må settes av resurser både politisk og administrativt for å få til gode planer.

Investeringsregnskapet

Prosjekt	Regnskap 2022	Budsj (oppr) 2022	Avvik i kr
Nye abonnenter vann	0	200 000	-200 000
Nye abonnenter avløp	0	200 000	-200 000
Transportmidler, maskiner og utstyr	179 383	0	179 383
Boligprosjekt Tydal	0	12 050 000	-12 050 000
Ny bil vann og avløp	0	600 000	-600 000
Mobilt nødstrømaggregat vannverk	222 421	200 000	22 421
Vannbasseng Hårberget	600 696	500 000	100 696
Vannmålere	80 833	450 000	-369 167
Påkostning pumpestasjoner	384 810	600 000	-215 190
Vann- og avløpsnett Nyvollvegen	1 478 328	800 000	678 328
Trafikksikkerhetstiltak 2022	673 363	0	673 363
Carport EL-bil	102 678	0	102 678
Forprosjekt helse- og administrasjonsbygg	549 984	1 650 000	-1 100 016
Salg av kommunal eiendom	17 440	0	17 440

Tilknytning nye abonnenter vann og avløp

Bevilgning ikke benyttet i 2022, alle abonnenter vann og avløp ble tilknyttet innenfor ordinært tilknytningsgebyr eller utbyggingsavtaler.

Transportmidler, maskiner og utstyr

Innløsning av leasingavtale på bil.

Boligprosjekt Tydal

Prosjektet gikk fra et byggeprosjekt til en garantiordning for utbyggere der kommunen garanterer for salg av opptil 50 % av byggeprosjektet. Det er inngått avtale med en utbygger som skal sette opp fire eneboliger. Dersom utbygger ikke får solgt bolig nummer to og tre så vil kommunen kjøpe disse. Boligene er forsinket, og vil bli oppført ila. 2023. Eventuelle utgifter kommer når boligene er ferdig, og kommunen kjøper boligene.

Ny bil vann- og avløp

Anskaffelsen ble flyttet til 2023, situasjonen med krig i Europa førte til leveranseproblemer for valgt leverandør. Estimert levering er mai 2023.

Vannverk, mobilt nødstrømsaggregat

Nytt nødstrømsaggregat er anskaffet innenfor budsjett og satt i beredskap.

Vannbasseng Håberget

De nye vanntankene er nedsatt, noe omkoblingsarbeider gjenstår til våren. Kapasiteten ved høydebassenget blir nå tredoblet.

Vannverk, vannmålere

Leveranseproblemer for vannmålere som følge av krig og pandemi medførte at bevilgning ble flyttet til 2023.

Påkostning avløpsspumpestasjoner

Samme leveranseproblematikk grunnet krig og pandemi, ny avløpsspumpestasjon Moheim ble levert for sent i året til at den kunne settes ned. Pumpestasjonen etableres til våren før Stugusjøen stiger for høyt. Kr 200 000,- av bevilgningen er flyttet til 2023 for dette arbeidet.

Vann- og avløp Nyvollvegen

13 nye abonnenter ble tilknyttet vann- og avløp i prosjektet. Tilknytningsgebyrer på kr. 730 000,- tilkommer, dette fremgår ikke av tabellen over. Prosjektet er gjennomført innenfor budsjettrammen, noe oppussing av grøftetrasèer må skje til sommeren 2023.

Trafikksikkerhetstiltak 2022

Rekkverk på strekning i Berggarden boligfelt, og nytt rekkverk for skille av bilister og myke trafikanter langs Kløftvegen ned til skolen.

Carport elbil

Som del av at helse skulle over på elektriske kjøretøy må det settes opp en carport med ladere til bilene. Dette er gjennomført med midler fra anskaffelsen av bilene. Ferdigstillelse i uke 5 2023.

Forprosjekt omsorgsbolig., helse- og adm. bygg

Fra mai 2022 har en jobbet systematisk med kartlegging av arbeidet som er gjort tidligere og prosessen videre. I det ligger involvering av innbyggere, ansatte, brukere og andre aktuelle. For å få oversikt over mulighetene som finnes i markedet er det avholdt dialogkonferanse og 1 til 1 dialogmøter og igangsatt kartlegging av eksisterende bygningsmasse. Prosjektet fikk tildelt klimasatsmidler for å kunne vurdere mulighetene for ombruk og energieffektive løsninger og materialvalg.

Årsberetning for Tydal kommune

